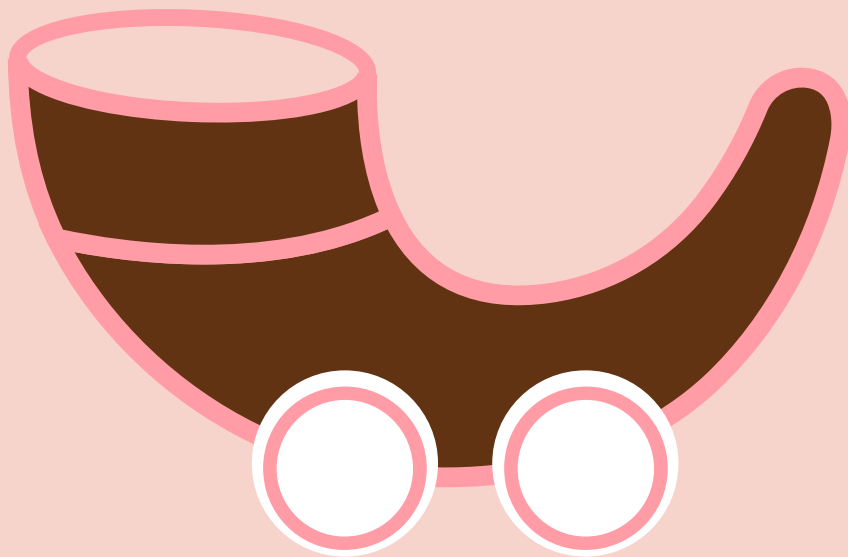

קְרֹב אֵלַיךְ

מבית גילוי דעת

עבודת ה' ברוח חסידית

נסיונות,
איך נפטרים מהם?
התוועדות
אני רוצה להתלבש צנוע,
אבל המשפחה...
הרב יהושע שפירא

צירי תשובה

יחד עם התינוק שנולד לה אחרי 14 שנות ציפייה,
גם היא נולדה מחדש. מסע האמונה של לילך

נוע, נוע, נוע,
סוף!

לרגל ח"י אלול:
הפודקאסט 'הללו'
מציץ אל תווי הניגון
'שלוש תנועות'

אימוני
אלול

נאחזים בחבל
רחל שירה אזרד

הסתלק מן הספק
ענבל אלחייאני

עוד יותר טוב
ד"ר מיכאל אבולעפיה

למען ילמדו
המכללה להכשרה תורנית

03.3131.644

התקשר עוד היום לשיחה עם יועץ לימודים

תשפ"ו של תורה
בחר את מסלול
ההצלחה שלך!

הסמכה גבוהה

מקצועות הקודש

רב בביתו

יורה יורה

מחפשים את הטובים ביותר!

לראש השנה בבסיסי צה"ל ברחבי הארץ
דרושים משפחות / זוגות צעירים

<תודעת שליחות > בעלי יכולת בין אישית גבוהה
<ידע תורני > ניסיון בדיבור מול קהל <כריזמה
<נדרשת מיומנות בתקיעה בשופר > יתרון - חזנות וקריאה בתורה

חושבים שאתם מתאימים?
סרקו את הברקוד
וענו על השאלון המצורף

או שלחו לנו מייל mmf@mmf.org.il

מובילות את הרוח שנה - לנשמה

תואר שני M.Ed. מקרא וספרות חכמים

מכללת אורות ישראל קמפוס אלקנה קוראת לך
להצטרף לשנה משמעותית בתוכנית עשירה בקודש

בהשתתפות מרצים מובילים בתחום

בתוכנית:

קורסים במקרא, ספרות חכמים ופדגוגיה

שנה אחת בקמפוס לימודים היברדיים מסלול מרתק ומעשיר

משתלב באופן מושלם בשגרת החיים שלכם

נשים: יום שני אחה"צ

**מלגה
משמעותית**
ל-20 הנרשמות
הראשונות*

<<<

 תואר שני בוחרים עם הלב // אורות ישראל

Google   **חפשו ב-**
'תואר באורות באלקנה

*בכפוף לתקנון

קמפוס אלקנה

לפרטים והרשמה:

052-4295209 | 03-376-3767

הרים כדונג נמסו

"אני עובד לאלוקי אברהם, יצחק ויעקב שברא שמיים וארץ וכל ברואי מעלה ומטה ומלכותו בכל משלה, והוא זן ומפרנס לכל הברואים. אותו אני ירא". אמר לו הנחש "לעת הזאת אתה צריך לשכוח מאלוקיך".

בשלב הזה, רבי פנחס מקוריץ מתאר בסיפור שהיהודי – שהוא כנראה שמע ממנו את הסיפור – התחיל לצעוק בכל כוחו "מהשם יתברך אינני רוצה לשכוח!" ובניסוח נוסף: "אז חס לבכו בקרבו ונתעוררה בו הירושה שיש לנו מאבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, האמונה הקדושה, הנקודה שהיא פנימיות הלב הטמונה בלב כל ישראל של כל יהודי, והתחיל לצעוק בקול גדול 'שמע ישראל השם אלוקינו השם אחד' כמה וכמה פעמים". והיהודי גמר בדעתו "יהיה מה שיהיה, לא אשקר באמונתי חס ושלום", וקיבל עליו למסור נפשו על קדושת שמו יתברך ויתעלה.

אז פתח הנחש את פיו ואמר לו "הלא תדע כי כעת אתה בידינו ואנו יכולים לעשות עמך כחפצנו, ומוכרח אתה לכפור!" והיהודי באחת – צווח וצועק שאינו רוצה לכפור, וחוזר ואומר "שמע ישראל..."

בשלב זה בסיפור מתואר שהיהודי רואה מול פניו מופעי אימים של חיות טורפות שונות שרוצות לקרוע אותו, והוא עושה את שלו – רק אומר מכל ליבו "שמע ישראל", ומחמת זה לא הייתה להן יכולת להתקרב אליו.

הסיפור ממשיך שבשלב מסוים התבטלו החיות מכל וכל ונעלמו, ואחר כך ראה היהודי שאין לפניו לא הר ולא נחש והוא עומד בלב השדה. עברו עליו עוד תלאות עד שחזר למקומו וסיפר את הסיפור לרבי פנחס מקוריץ כשהוא שמח על כך שזכה לעמוד בניסיון והשם יתברך היה בעזרו. רבי פנחס נשקו על ראשו, והייתה לו מסורת לספר את הסיפור הזה בכל שנה ביום הפורים.

אחר כך המשיך
ושאלו הנחש
"מאיזה עם
אתה?" והיהודי
השיבו "מזרע
היהודים אני, בני
אברהם, יצחק
ויעקב". אמר לו
הנחש "שכח גם
שאתה יהודי".

חברים יקרים, השבוע יחול היארצייט של רבי פנחס מקוריץ, תלמיד-חבר של הבעל שם טוב. יש לו אמירות נפלאות שכדאי להכיר אותן, כמו למשל שכל מי שירצה לזכות ברוח הקודש, כדאי לו לדעת שרוח הקודש בעצמה מחכה לשרות עליו... או למשל אמירתו ש"עכשיו אנו מתנהגים בנסיים נסתרים, אבל כשאדם רוצה הוא יכול לראות נסים נגלים, איך השם יתברך מנהיג אותנו בדרך אמת וישר בעבודתו יתברך".

בכל אופן, רציתי לספר לכם היום סיפור משמו, שהוא ממש על גבול המיסטי. זה סיפור שבשביל לשמוע אותו צריכים להיות פתוחים להתפתחויות שבו, כולל הדיבור עם מכשפים ושדים... אבל אם אנחנו פנויים ליהנות מהסיפור ולזהות את הנקודה הפנימית שלו, אנחנו יכולים להמשיך במסענו המשותף. ובכן, היה איזשהו כומר רשע ושונא ישראל, בעל כוח כישוף יוצא דופן בכל האזור, והיהודי שניהל את בית המזיגה באותו

כפר התפעל מהכוחות שיש לו – למרות שבכוחות הטומאה הללו הוא השתמש כמובן גם לדברים שליליים – והוא רצה שהוא ילמד אותו מהחכמה הזו.

היהודי נפגש עם הכומר ושאל אותו: "כמה אתה רוצה בשכר שתלמד אותי את חוכמת הכישוף?". כנראה שהכומר היה שתיין לא קטן, כי הוא אמר לו: "אם תיתן לי לשתות שלוש שנים רצופות כמה שארצה, במלאות שלוש השנים אלמדך את חוכמת הכישוף". אפשר להבין שמדובר בסכום גבוה מאוד למי שמורגל בשתייה, ולתת לו לשתות שלוש שנים בפאב ללא הגבלה – זה לא דבר של מה בכך... בכל אופן זה המחיר שביקש הכומר.

יהיה מה שיהיה

הסיפור ממשיך בכך שהיהודי נתרצה לדברי הכומר והדבר הוסכם ביניהם. כשעבר הזמן, אמר היהודי לכומר: "אנכי קיימתי את דבריי ונתתי לך לשתות ככל שרצית, כעת למדני את חוכמת הכישוף". אמר לו הכומר: "אחוז בחגורתך", וכך הוא הביא אותו באיזושהי חוויה – מה שנקרא על גבול המיסטיקה – אל מקום רחוק מאוד על איזה הר, ואמר לו: "כאן תלמד את חכמת הכישוף", ונעלם. היהודי היה שם לבדו במשך זמן מה, ופתאום פגש נחש גדול שגם התחיל לדבר איתו... זוכרים שאמרנו בתחילת הסיפור להיות פתוחים לסיפור לא שגרתי...? היהודי הבין שהאדמה שהוא עומד עליה – בלשון המעטה – לא אדמת קודש היא, וכנראה הכומר הביא אותו אל מקום משכן "החיצוניים".

הנחש דיבר אליו ושאל אותו "מה אתה רוצה?" והאיש ברעדה השיב: "יהודי אני, ובאתי ללמוד את חכמת הכישוף". מכאן והלאה התנהלה ביניהם סדרת שו"ת. הנחש שאל למקום מוצאו, והיהודי השיב "מדינה פלונית". אמר לו הנחש: "כעת אתה צריך לשכוח את מקום מגוריך". האיש קיים את דבריו והעביר ממחשבתו את מוצאו. שאלו "מאיזה עיר אתה?" והשיב לו "מעיר פלונית", וגם אותה הורה הנחש לשכוח. "יש לך אב ואם?" היהודי השיב בחיוב. אמר לו הנחש "שכח אביך ואמן", ושכח. כך הלך האיש ושכח הכל.

אחר כך המשיך ושאלו הנחש "מאיזה עם אתה?" והיהודי השיבו "מזרע היהודים אני, בני אברהם, יצחק ויעקב". אמר לו הנחש "שכח גם שאתה יהודי". השיב לו היהודי "נשאתי פניך גם לדבר הזה". שוב שאל הנחש "למי אתה עובד?" והשיב היהודי

קונה עולמו בשעה אחת

מעניין לדעת שלאורך הביוגרפיה של רבי פנחס יש לא מעט תיאורים של התמודדויות שלו עם שדים ומכשפים. יש כאלו שלא רוצים לשמוע סיפורים כאלה ואינם מאמינים בקיומם של ישויות כאלה, ולעומתם יש כאלו ששומעים אותם בעניין רב כי ניכרים סיפורי אמת. כמובן, אני לא מאחל לאף אחד לפגוש את הדברים הללו, לא מקרוב ולא מרחוק, אבל לי באופן אישי היה משמעותי לקרוא את הסיפור.

לפני שנחתום את דברינו, כדאי להזכיר שלסבא של רבי פנחס מקוריץ גם קראו רבי פנחס – הוא חי עוד לפני תקופת הבעל שם טוב – והייתה לו הנהגה טובה שכשהיו יהודים באזורו שהשתמדו, רחמנא ליצלן, הוא היה מתאמץ לפגוש אותם ולבקש מהם שלכל הפחות יקראו "שמע ישראל", ולעתים היה מבטיח להם את חלקו בעולם הבא. בכמה הזדמנויות ראו שהקריאה הזו עצמה חוללה סדק, שדרכו נכנס בהם מחדש אור האמונה, כולל אותה גברת שהייתה בעלת תפקידי מפתח באזורו והשתמדה והפנתה עורף לעמה עד שנמנעה מלדבר עם יהודים, ורבי פנחס הסבא פעל בדרכים לא-דרכים והצליח לדבר איתה ולדבר על ליבה, עד שהגיע למצב הזה שהיא הזכירה את הפסוק "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", וזה פעל את ההתקרבות שלה מחדש ליהדותה.

לחיים חברים. לעתים יש מקום לריבוי תפילות, כמובן, אבל לעתים דווקא הפסוק שהוא יסוד אמונתנו – כשהוא נאמר מלב זועק ומתגעגע – הוא זה שיכול לפתוח את השערים, וכך יש קונה עולמו בשעה אחת של דיבור אמת. לחיים לחיים.

"...לשוב ער ה' באמת ובה' חלילה סליחה"

להתחדש בדעת. לשוב ללב.

באלול השנה -
יש לך לאן לחזור!

ניתן להשיג
ספרי לימוד
אצל הנציגים
וברשת אור
החיים

לימוד אגרת התשובה של בעל התניא
פותח לך פתח לחיבור עמוק ובהיר בין הנשמה לה',
במסע של התחדשות ושינוי פנימי
מלגות: מציון 70% ומעלה 200 ש"ח, מציון 80% ומעלה 300 ש"ח

הרשמה דרך הנציגים בישיבות וכוללים או
דרך נדרים פלוס < לימוד י"ב הפרקים
עצמאית < מבחן יום שלישי ח' תשרי
תשפ"ו דרך נדרים פלוס - טופס לב לדעת

סימניה להתקדמות הלימוד וחזרה ניתן לקבל במייל המערכת:
טלפון: 072-2219050 מייל: lladaat@gmail.com

לב
לדעת

תפארת שמשון

המגיד ממזריטש בא לתהות על קנקנו של הבעל שם טוב. רבות שמע על האיש הגדול הזה שהופיע פתאום בשמי היהדות. שמע מרחוק, טרח ונסע עד אליו.

אבל כגודל הציפיה והטרחה, כך גודל האכזבה. כשהגיע המגיד, התחיל הבעל שם טוב לדבר איתו על סוסים, עגלונים, אוכל לסוסים, ועוד כיוצא בזה. המגיד כולו אכזבה. מפח נפש עצום לתלמיד חכם כמוהו, שהיה מוכן לעזוב את בית המדרש ואת לימודו הקבוע ולהיטלטל בדרכים – רק כדי לשמוע סיפורי סוסים ? !

המגיד החליט שמיד הוא נוסע, בורח משם כל עוד נפשו בו ! אבל מה לעשות והחשכה ירדה, ולנסוע בלילה בלתי אפשרי. חיכה המגיד לאור הבוקר במחשבה לברוח כמה שיותר מהר.

והנה בחצות הלילה קורא לו הבעל שם טוב, מבקש ממנו שיבאר לו מאמר קבלי, והמגיד מסביר.

הבעל שם טוב, פניו חתומות, אומר למגיד: "אתה לא מבין דבר". ממשיך הבעל שם טוב לומר: "עמוד על רגליך", והמגיד עומד.

והנה פותח הבעל שם טוב את פיו ומבאר את אותו מאמר קבלי, והמילים היוצאות מפיו מאירות, ומאיר כל החדר כולו.

החדר מאיר והמגיד נבוך. בוש ונכלם לשאת את פניו אל אותו הצדיק. באותם רגעים הוא יודע שכאן הוא נשאר. כאן יוכל לקבל משהו שאצלו חסר.

המגיד הבין איך כל מה שאמר וביאר והסביר, אולי היה אמיתי, אולי נכון מבחינת המילים, אבל משהו שם היה חסר. העיקר לא היה. הנשמה של המילים לא הייתה, האור של הדיבור נעדר.

איך מקבלים אור כזה ? איך זוכים לנשמה כזו ? את זה רצה המגיד ללמוד, וכאן הוא נשאר.

סיפור יפה הנוגע בכל מי שמחפש את ליבו. שמחפש את הלב של הדברים, של העולם.

כשנבחון בסיפור נשים לב לתחילתו, להנהגה המיוחדת של הבעל שם טוב. הבעש"ט בכוונה מתגלה לפני המגיד כבור ועם הארץ. הוא לא מדבר איתו בלימוד, הוא גם לא מסביר לו את תורת המיוחדת. הוא מדבר דיבורים לכאורה של הבל. זו לא הייתה הפעם היחידה שהבעש"ט נהג כך.

מה הייתה כוונתו בכך ? מדוע עשה זאת ?

ר' נחמן, שנולד שנים אחר כך בבית סבו הגדול, הבעש"ט, אולי נותן מילים להנהגה הזו.

"ועיקר התשובה – כשישמע בזיונו ידום וישתוק", אומר ר' נחמן בליקוטי מוהר"ן, תורה ו, התורה של חודש אלול.

הנקודה הפנימית של התשובה היא שאדם עומד מתבייש מול ה', ושותק. כשאדם מרגיש את הקטנות שלו, את המקום הצר שהוא נמצא בו, כשהוא יודע שהוא כל כך קטן כנגד ריבונו של עולם, והוא שותק – זוהי תשובה.

במקום הזה אין פה, אין דיבור, אין מילים שאפשר להגיד.

השתיקה הזו היא רגע יקר מאוד. רגע של נצח, כשאדם מתקרב אל עצמו, אל נשמתו, אל בוראו.

קול השופר מבטא זאת. קול ראשוני, בוסרי, בלי מילים. קול שכאילו אומר: אין לי מילים. קול שכאילו צועק: כל המילים שכבר אמרתי אבדו, ואחרות עדיין אין לי.

הבעש"ט שניגש אל המגיד כבור ועם הארץ שאין לו מילים, וגם לא הסברים, אולי רצה שגם הוא ירגיש כך. שגם הוא יניח לרגע את כל המילים הנכונות, שיניח בצד את התובנות. שקצת יתבייש וקצת ישתוק.

בסוף-בסוף, המגיד הבין. ברגע ששמע את קולו החזק של הבעל שם טוב אומר לו: "אתה לא מבין דבר", הוא הבין. הבין הכל. הבין איך הוא לא מבין. איך כל המילים הנכונות תפלות וחסרות חיים, איך כל הדיבורים האמיתיים הם בעצם חסרים חיות אמיתית.

את זה הוא רצה ללמוד, ואת זה ר' נחמן מלמד אותנו שטוב ללמוד בזמן של תשובה, בזמן של שמיעת קול שופר.

בשם הדייט!

למה אלול הוא חודש שלם ? כדי לתת לך זמן עד שזה יקרה, עד שזה ירד עליך, ייפול עליך פתאום. זה יכול לקרות בראש חודש, בח"י אלול או בחצות היום של ערב ראש השנה, ב'תיקון הכללי העולמי' אצל 'רבנו'... ככה אני מרגיע את עצמי: אהרן, עוד לא נדלק בך האלול, אבל יש לך מלא זמן. זה עוד יתפוס אותך ככה כשאתה לא מוכן, חכה...

אתה עלול להחליט פתאום לברוח לתוך אלול, שהרי הוא 'עיר מקלט' בזמן, או לחילופין תצא למלחמה על אויבך, שהוא היצר. אותה "אשת יפת תואר" שתמצא בשבי היא נשמתך המתגעגעת, אלא שהיא הייתה שבויה אצלו ושכחת ממנה. הנח לה לבכות ירח ימים, לבכות את אביה ואמה, והבכי הזה גם הוא חודש אלול כמו שכותב הזוהר: "ובכתה ירח ימים – דא היא ירחא דאלול".

בינתיים יצאתי לשדה. ראיתי נמלה קטנה סוחבת קוץ יבש וענקי. זה עורר אותי. חדרות אמונה היא הנמלה, לוקחת על עצמה משימה הרבה יותר גדולה ממנה. רכנתי לצידה, לא כחובב טבע מושבע כזה שחוקר חרקים וצמחים, אלא 'חוקר אלול' אני. הנמלה הזאת, גדלנו על המשלים והפסוקים המשבחים אותה, אבל שכחו להזכיר שהיא נושאת את המשא הענק הזה... עם הפה שלה. כחוקר, גיליתי שכוחה בפיה, בחינת תפילה, בחינת תשובה וידידי דברים, בחינת "לך אל נמלה". ראה כיצד אינה משתמשת לא בידיה ולא ברגליה אלא בפיה. תפילתה של הנמלה עולה עד... נמעלה נמעלה (חח).

חדורת אמונה היא הנמלה, לוקחת על עצמה משימה הרבה יותר גדולה ממנה. רכנתי לצידה, לא כחובב טבע מושבע כזה שחוקר חרקים וצמחים, אלא 'חוקר אלול' אני.

אתמול, בסליחות של הספרדים, הבטתי בפניו של הפייטן הראשי בבית הכנסת 'עדי'. הדבר הכי מדהים אצלו זה לראות כיצד הקול בוקע ממנו, שעה שהבעת פניו אדישה לחלוטין. ענווה מיוחדת יש להם, לפייטני ירושלים, באלול. כאילו חולין הוא לפייטן להיות סולן או 'חזן עולמי'. מה לו ולקול הזה שבוקע מגרונו ? זה השופר שלי השנה, ה'חבושה' הזה... אתה שומע קול, ואיך מבין מניין הוא בוקע. שונים הם מאותם החזנים האשכנזים והבעותיהם המרטיטות, הקרעצ'צ' והדמעות של "מכניסי רחמים". אני לא נגד, אלא שבאתי להזכיר שכל עדה והחן שלה...

הבוקר במדרשת זיו, הרב סביצקי, נצר לשושלת רבני ליטא מובהקים, סיפר סיפור חסידי בלי להתכוון:

פעם הגיעה משלחת נכבדים לרב מבריסק, וביקשו ממנו שיאות לקבל את משרת הרבנות בעיר הגדולה סלוצק. הבריסקר, כדרכם של גדולי ישראל, סירב. ניסו וניסו והוא בשלו. בדרכם החוצה, חייט אחד פשוט שהתלווה למשלחת לא היה יכול לעצור בעד עצמו: "רבנו, מחילה, אבל 20,000 אלף יהודים עומדים בעיר שלנו ומחכים לרב. הייתכן שהרב לא יגיע ? ! " נרעד הרב מדבריהם הפשוטים שחדרו אל לבו, וקיבל עליו מיד את המשרה.

ממשיכים ומספרים שהרב הביט למעלה ואמר: "ריבונו של עולם, כל התורה שלמדנו והמצוות שקיימנו עדיין לא שכנעו אותך, אבל בשם החייט הפשוט אנו אומרים: מיליוני יהודים פשוט עומדים ומחכים לך, האם זו לא סיבה מספקת ? " געוואלד, דא היא ירחא דאלול.

SEP/OCT 2025

תשרי תשפ"ו

SAT שבת	FRI שישי	THU חמישי	WED רביעי	TUE שלישי	MON שני	SUN ראשון
 ה 27 יין	ד 26	 ג 25 צום גדליה	 ב 24 בראש השנה	 א 23 אראש השנה		
 ז	ו			ח 30	ז 29	ו 28
				 טו 7 סוכות	 יד 6 ערב סוכות	יג 5
 שית				 כב 14 שמיני עצרת ושמחת תורה	 כא 13 הושענא רבה	 כ 12 חור'מ סוכות
				כט 21	כח 20	כז 19

**לא מתחילים
זאג החודש**

פירוט ישראלי

יוקר המחיה והמלחמה המתארכת דוחכים
עוד ועוד משפחות לקצה הכלכלי - במיוחד בתקופת החגים
פעמונים מעניקה להן סיוע ותוכנית הבראה כלכלית

זה הזמן שלך לתת להן תקווה לשנה טובה יותר!

פעמונים
מגלים אחריות

תרמו עכשיו: 1-800-35-10-12
paamonim.org

תיקונים

אם רק הייתי יכול להחזיר את הגלגל אחורה,
יש רק בעיה אחת,
אי אפשר.

בעצם, כמעט אי אפשר.

קחו שתי סיטואציות היפותטיות שיכולות לקרות לכולנו.
אחרי שתקראו אותן נדבר על זה.

סיפור ראשון:

שבוע שאמא שיגעה אותי.

סבתא מגיעה מאמריקה לביקור קצרצר בארץ וזה אירוע.

אמא עשתה עליה בגיל צעיר למרות שההורים שלה ממש לא היו
בעניין. סבא עוד שרד את זה איכשהו, אבל סבתא לקחה קשה ממש.
אמא היא הבת היחידה שלהם והעליה שלה הקפידה לסבתא את כל
הפיוזים.

כשאמא הודיעה להם שהיא מצאה חתן סבא שמח ממש, הוא ביקש
שהם יבואו לאמריקה כדי להכיר את אבא. אבא ואמא טסו לכמה ימים
ואמא קיוותה שזו תהיה הזדמנות להתפייס עם סבתא.

בפועל זה רק החמיר את המצב. במשך כל הביקור סבא ממש
עשה הכל כדי שאבא ירגיש בנוח ויכנס למשפחה בטוב, אבל סבתא
החרימה את הביקור הזה וכשהיא כבר יצאה מהחדר היא כל הזמן
עשתה פרצופים. אבא ואמא חזרו לארץ בתחושה ממש גרועה, שלא
לומר פגועים ממש.

סבתא הגיעה לחתונה בארץ, אבל יצאה מהאולם אחרי החופה, מה
שכמובן לא תרם לשיפור היחסים.

התפנית קרתה עם הלידה של הנכד הראשון, אני. כאן סבתא כבר
לא החזיקה עם הפרצוף החמוץ, והגיעה לארץ לכמה שבועות כדי
לעזור לאמא. אמא מספרת שאלו היו שבועות נפלאים, הכל חזר
להיות כמו קודם והיא הייתה בעננים.

מאז אמא וסבתא שמרו על קשר די הדוק שכלל טלפונים ושיחות
וידאו, וכשהיינו ילדים אפילו טסנו פעמיים לסבא וסבתא כדי לבקר
אותם.

עכשיו מאיזושהי סיבה סבתא הייתה צריכה לעבור בארץ בטיסת
מעבר והיו לה כמה שעות לקפוץ להגיד שלום. מהרגע שהיא הודיעה
על זה לאמא הבית עבר להתרגשות שיא. ומאז קיבלתי שלושה טלפונים
ביום כדי לוודא שאני לא מברז מהביקור החשוב הזה.

פייר? הביקור הזה לא בא לי בטוב. ברור שאני אוהב את סבתא
והכל, אבל בדיוק ביום הזה היה לנו איזה טיול שווה בישיבה וממש
לא התכוונתי להפסיד אותו. בחישוב מהיר ודי רשלני הגעתי למסקנה
שאני יכול לחזור מהטיול, לתפוס טרמפים ולהגיע לביקור לקראת
הסוף. אבל להגיע.

את הפקקים ואת הטרמפים לא לקחתי בחשבון.

הטרמפ האחרון הוריד אותי שלושה רחובות מהבית שלוש דקות
לפני שסבתא יוצאת. את הדרך עד הבית עשיתי בריצה משוגעת כדי
לראות את המונית של סבתא נוסעת.

סיפור שני:

רגע אחרי שאמרתי את זה רק רציתי לקחת את המילים בחזרה.

האמת שלא מאוד קל להוציא אותי משיווי משקל, בדרך כלל
אני רגוע ולוקח דברים בקלות יחסית. אנשים שמכירים אותי לא
עד הסוף טוענים שאין מצב שאני יודע לכווס, אבל אני יודע שאני
יודע, ממש יודע.

עזרי היה הילד המעצבן של השכבה, זה שכל הזמן מציק לאנשים
ולא מפסיק לרדת עליהם. באופן טבעי השתדלתי לשמור ממנו מרחק,
לא לתת לו סיבות לרדת עליי. בימים של ראות טובה אפילו השתדלתי
להיות חבר שלו, וזה לא היה קל.

הבוקר ההוא היה מהבקרים האלו שמהרגע שקמת אתה מנסה להבין
מה בדיוק עשית לא טוב אתמול שמגיע לך כזה בוקר.

כל מה שיכול היה להשתבש פשוט השתבש. זה התחיל בזה שדרכתי
על המשקפיים שלי שמשום מה היו על הרצפה ולא על השולחן, ככה
שבהמשך הבוקר נאלצתי בעיקר לנחש מה בדיוק קורה מסביבי. אחר
כך איחרתי לתפילה, לא בפעם הראשונה, ונאלצתי להיפרד מהפנימייה
ליומיים הקרובים. בארוחת בוקר לא נשארה לי חביתה, והמעדן היה
מגעיל במיוחד. בשיעור הרב כתב משהו ארוך על הלוח, שכמובן לא
הצלחתי לקרוא בגלל המשקפיים, רק בהפסקה הבנתי שהוא שיבץ
חברותות לסדר ואני עם עזרי.

מהתחלת הסדר עזרי נכנס לקטע כאילו מצחיק. במקום לעזור לי
עם הגמרא בגלל המשקפיים הוא החליט לעשות סדרת חיקויים על
הבעות הפנים שלי. האמת היא שלא ממש ראיתי את החיקויים, אבל
החברותא מאחורינו חשבו כנראה שהם די מצחיקים כי הם לא הפסיקו
לצחוק. בשלב הזה עוד החזקתי את עצמי.

אבל כשעזרי התחיל גם להעיר הערות על האופי שלי וכאלה זה
היה יותר מדי. אולי את החברותא מאחורה זה הצחיק, ויש מצב שהוא
בכלל לא התכוון לרע, אבל אני כבר איבדתי את זה.

בנס גלוי הצלחתי לעצור את עצמי באותה השנייה, לא להשפיל
אותו מול כולם. אבל כמה דקות אחר כך כשכבר יצאנו לכיוון הכיתה
פשוט התפוצצתי עליו ואמרתי לו במילים מאוד לא עדינות ולא יפות
מה כולם חושבים עליו. מרגע לרגע ראיתי אותו מחויר והולך, אבל
לא עצרתי.

רק אחרי שסיימתי הכל והשארתי אותו שם קלטתי מה עשיתי. כל
מה שרציתי היה לקחת את המילים שלי בחזרה.

הייתה רק בעיה אחת.

אי אפשר לעשות את זה.

עכשיו תגידו אתם, איזה סיפור יותר גרוע?

זה ממש תלוי איך מסתכלים על זה.

אם השאלה היא איך סוגרים את האירוע נראה שיותר קשה לסגור
את האירוע השני.

תחשבו על זה. בסיפור הראשון, עם כל תחושת ההחמצה, אם אני
אבקש סליחה אמיתית גם מאמא וגם מסבתא, והן יסלחו לי לגמרי,
מסתבר שזה סוף הסיפור בגדול. בסיפור השני גם אם אני אבקש
מעזרי סליחה והוא יסלח לי, הצלקות עדיין נשארות, התהליך של
הסגירה צריך עוד שלב.

אבל אם השאלה היא התיקון הסיפור הראשון יותר מאתגר.

אם עזרי ואני נעבור תהליך מספיק פנימי ומשמעותי של סליחה
בסוף אפשר, אמנם בקושי, לתקן את הפגיעה. בסיפור הראשון יש
משהו שאני לא אוכל לעשות – אני לא אוכל לחזור לביקור ולראות
את סבתא.

סיכום: בסיפור הראשון יותר קל לכפר, אבל אי אפשר להשלים
את מה שהחסרתי. בסיפור השני יותר קשה לכפר, אבל בסוף אפשר
גם למחוק באופן מסוים את הפגיעה.

זה סיפור חיינו.

הסיפור הראשון הוא מצוות עשה, הסיפור השני הוא מצוות לא
תעשה.

ההבדל היחיד הוא שבאופן מסוים גם מצוות עשה אפשר להשלים,
אבל זו עבודה מיוחדת ולא פשוטה וזה לא הזמן להסביר את זה.

בסוף כדאי לזכור – למעשים שלנו יש משמעות, ולכתחילה עדיף
לא לקלקל.

אבל אם קלקלנו,

צריך להאמין שאפשר לתקן.

המכללה למינהל

סבית ההסתדרות

המכללה של העובדים והעובדות בישראל

ההסתדרות

הבית של העובדים בישראל

• תוכנית מיוחדת •
**מסלולי ערב
או בוקר
לבחירתכם**
• או"י • יאסר ער

לימודי הנדסאים

**במימון מלא
לתושבי יו"ש**

לא על חשבון המענק

הצדצו להרשם, כל הקודם צופה!

מגמות לימוד:

- הנדסאי בניין (אזרחי)
- הנדסאי חשמל
- הנדסאי תוכנה
- הנדסאי אדריכלות ועיצוב פנים
- הנדסאי מכונות מכטרוניקה
- הנדסאי מכשור רפואי
- הנדסאי תעשייה וניהול
- מכינה טכנולוגית להנדסאים
- הנדסאי אדריכלות נוף
- הנדסאי עיצוב מדיה

מה מקבלים?

- ← תואר הנדסאי ← שת"פ עם החברות המובילות במשק
- ← הסמכות בינלאומיות ← הכשרת AI

**בשיתוף אגף הרווחה
חטיבת יהודה ושומרון**

מלגה מלאה למתאימים ← מס' המקומות מוגבל
מלגה מלאה לחיילים משוחררים ← לא על חשבון הפקדון

עו"ד רפי מלאכי יו"ר אגף הרווחה בהסתדרות - 0506555550 ☎️
לרישום: הגב' גילה זגורי - 0508482902 ☎️

התשובה של אלול: אתה טוב, אתה אהוב

כל המשברים הנפשיים אינם נובעים אלא מהריחוק מהטוב שבי, מחוסר אמונה שבשבילי נברא העולם, מחוסר שמחה להיות מי שאני ומחוסר אהבה לטוב שבתוכי

רחום אף אתה היה רחום, ובכך לגלות את החלק האין סופי שבעומק אישיותי. כך אומר הרמח"ל במסילת ישרים (פרק א'): "האדם לא נברא אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמיתי והעידון מכל העידונים שיכולים להימצא". כל ההתמכרויות שלי הן רק החיצוניות של העונג האמיתי, ועלי אפוא רק לחזור לעידון ולעונג האמיתי, לחזור לעצמי, לטוב שבי – כלומר לחזור אליו יתברך.

תשובה מתוך שמחה, כלומר שאני בוחר להרגיש טוב. אני בוחר אלו מחשבות יהיו שלי ואלו לא. אני לא נגרר אחרי מה שאומרים. אני יודע מתוך הבנה עמוקה שנבראתי מתוך טוב מוחלט, ועלי רק להתחבר אל הטוב הזה. גם אם אנחנו עוברים דברים לא קלים בחיינו, אנחנו בוחרים להאמין שהכל בא מאתו יתברך והכל באמת לטובה. זאת בחירה להיות מאושר... לחזור לשמחה הפנימית שבי – היא הנשמה שבי, כי היא מקור השמחה באמת, ואותה אוכל לחוש אך ורק אם אחזור להיות באמת שמח בעצם היותי, במי שאני, ומתוך השתדלות לחזור לאהבה העמוקה בי. אני שואב מהעידן שלי את הדרך לשמחה באמת!

התשובה מתוך אהבה, לאהוב את עצמי, את המהות שלי, את הנשמה שבי, ומתוך כך לאהוב את כולם, למחול ולסלוח מיד לכולם, ולא להקפיד על אף אחד בשום עניין. להתפלל שיהיה טוב לקרובים ורחוקים, ושהטוב שבי יבוא לידי ביטוי דרך המעשה. זו תשובה מתוך אהבה למי שברא אותי, משיגה עלי ומלווה אותי כל הזמן. אני שב היום אל הטוב שבי. עלי להבין שהטוב מובנה בתוכי והוא לא תלוי בי. אני רק חוזר לעצמי, ומשתדל להוציא את הטוב הזה מהכוח אל הפועל.

זהו כל הבסיס של חיינו, זהו המפתח של הבריאות הנפשית שלנו. ואחרי שאנחנו נמצאים במקום הזה נוכל להתעלות ולהתרומם בדרגות השונות של 'מסילת ישרים', שלב אחרי שלב, אל הטהרה והקדושה, אבל קודם כל עלי לאהוב את הטוב שבי!

בחודש אלול, הוא יתברך מתגלה ומראה לנו: כפי שאנחנו איתו – ככה הוא איתנו. "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם" (משלי כז), "אני לדודי ודודי לי" (שיר השירים ו).

ציור: יהושע ויסמן

התשובה של אלול היא בעיקר תשובה בה האדם חוזר לעצמו, לנשמתו, לטוב שבו. הוא אינו רק מכה על חטא, אלא מוחל וסולח ולוקח אחריות על מה שהוא עשה בעבר כדי ליצור עתיד אחר וטוב יותר. הוא אינו מטיל ספק ביכולתו להשתנות, כי הוא יודע שהכל בר שינוי ואין דבר שעומד בפני הרצון. הוא יודע שבשבילו נברא העולם. הוא יודע את הגודל שבו, את היצירה האלוהית הכמוסה והגלויה בו, ואת העושר הפנימי שעדיין לא בא מספיק לידי ביטוי.

תשובה זו אמירה: אני רוצה לחזור לטוב שבי, להרגיש כל הזמן אהוב על ידו יתברך, לדעת שהוא אבא ואני בנו האהוב, וכנסת ישראל היא בת זוגו יתברך. אז למה שלא תהיה אהבה גדולה ביני לבינו? בתשובה מאהבה כזו אני הופך את כל מה שעשיתי בודון לזכות. אני בכך מוכיח לאבא כמה אני מאמין בו וכמה אני אוהב אותו, כי גם הוא מצידו מאמין בי ואוהב אותי.

הרב קוק מכניס אותנו בכתביו למורכבות הפסיכולוגית העמוקה של בעל תשובה בדור הזה. הוא מסביר לנו כמה אנחנו דור גדול ולא מתאימה לנו תשובה של ריצוי ותלות, אלא התשובה חייבת להיות מתוך חירות וחופש, מתוך גדלות ומתוך עליונות, מתוך עומק ואהבה. האהבה לה יתברך מתחילה באהבה עצמית, ומלאכת התשובה חייבת לחדור לכל השכבות של האישיות של בעל התשובה. הרב קוק ממלא אותנו באופטימיות והבנה שהצורך של התשובה צריך להיות תשובה שמחה, אוהבת וגדולה.

מפתח לבריאות הנפשית

זוהי הדרך: תשובה מתוך אמונה, תשובה מתוך עונג, תשובה מתוך שמחה ותשובה מתוך אהבה.

תשובה מתוך אמונה בטוב שיש בי, שזכיתי בנשמה יקרה, טובה במיוחד, והיא כל הזמן בתפילה ובתשוקה להידבק בו יתברך. אם התרחקתי, זה רק בגלל שציינתי את התשובה

חיי אלול

חג החסידות

יום הולדת
לתנועת החסידות,
הבעש"ט ובעל
התניא

אהרן רזאל • בן ארצי • גולן אזולאי
בני לנדאו • שמואל • נאור כרמי

מוזמנים למופע מיוחד של מוזיקה
ישראלית מקורית וניגונים לתוך הלילה

שידור ישיר מציון הבעל שם טוב! &

יום חמישי חיי אלול 11.9.25

טשורנט
חיי שישי
טעים!

גבעת התחמושת

במעמד חה"כ עמיחי אליהו שר המורשת

19:45 כניסת קהל 20:30 מתחילים!

מחיר כרטיס 65 ש"ח (55 למחזיקי כרטיס ירושלמי) | רכישה באתר טיקצ'אק | לרכישה טלפונית *2967

טהורה היא

לך אָמַר לְבִי

עבודת אלול תשרי // רחל שירה אזור

מה שמפריע. יש חבל שמחבר בין האינסוף למוגבל, ואנחנו רוצים שהחבל יהיה חזק וברור. יש אוויר אלוך שננפח בנו בכל רגע, ואנחנו רוצים שהוא יאיר ויחיה את כל קצות הווייתנו.

מה מפריע?

אנחנו מגיעים לתשובה ורוצים להאיר בה מבט חדש. היא לא רק על עבירות כאלה ואחרות, היא לא אמורה להזיז אותנו בקו ישר קדימה, אלא להעמיק אותנו בקו עמוק פנימה. נשמה שנתת בי טהורה היא. יש בנו טהרה פנימית כל הזמן, ואנחנו עושים תשובה ומגלים איך כל מה שמפריע מהטוב הזה לצאת הוא בכלל לא שלנו. מגלים איך ההחטאות הקטנות והגדולות, הפספוסים והשינויים הם לא אנחנו בכלל. אנחנו יכולים להסיר אותם ממול עינינו. זה לא אנחנו. אנחנו טהורים וטובים. אז מה, אז נותר על תשובה? על עזיבת החטא, על וידוי או קבלה לעתיד?

ההיפך.

ככל שאנחנו מעמיקים באור ובטוב שהנשמה שלנו שייכת אליו, בזהר הפלאי שמופיע דרכנו לעולם, אנחנו מבינים איזה צער זה על כל קרן אור שלא יוצאת החוצה, כל משב אוויר שנכלא בפנים. ויש לנו חשק ממש לנקות, לאוורר, להתוודות ולעזוב.

עבודת התשובה היא לשאול את עצמנו: מה מפריע לנו מלגלם את הטוב האלוך והשלם בעולם? מה מפריע ועוצר בעדנו מלהיות כלי נקי כזה, שהטוב מתגלה בו בפשטות?

התשובות לשאלות האלו יכולות לעזור לנו לגלות את מה כדאי לתקן. מה צריך שיוף וזיקוק וליטוש.

אז מתחילים מהגדול – נשמה שנתת בי טהורה היא! אנחנו מאירים כבודו יתברך בעולם!

אבל... זה לא שלם. הנשמה שלנו לא תמיד זוכה להאיר את גדולתה, ומעשינו לפעמים מעצמים את האור והטוב. אז מה עוצר? מה מפריע? ומכאן לשלב הבא – איזה התנהגויות חדשות ישקפו את הנשמה שלנו? אילו דברים שנבחר להתכוונן אליהם יגלמו את הטוב שלנו באופן שלם?

אין לנו שום כוונה להיאבק, להילחם, לנסות להיות משהו שאנחנו לא. להפך ממש. עבודת התשובה היא "שישוב האדם אל עצמו, אל שורש נשמתו, ומיד ישוב אל האלקים" (הרב קוק). במילים של יום יום, נדמה לנו לרגעים שכדי לעשות תשובה אנחנו נכנסים למהלך שיש בו מאמץ גדול, שאנחנו נמצא את עצמנו אולי אנשים שונים, שדברים שעד עתה לא רצינו לעשות נתחיל לעשות ולהפך. אבל הרב קוק, כמו גדולי ישראל בכל הזמנים שלימדו אותנו מה היא תשובה, אומר ברור – שישוב האדם אל עצמו.

לא היינו מצווים על התשובה אם ה' לא היה אוהב אותנו ה' ויודע שאנחנו טובים ורוצים טוב. לא היינו מתרגשים כך לקראת חודש הרחמים בו מתעוררת בלב תקוות התחדשות אמתית, שבה הארת פניו של המלך בשדה מזכירה לנו כמה יפים אנחנו, בני מלכים, נשמה טהורה. לו היינו זוכרים בכל עת כמה ראויים אנו, כמה טובים, כמה אלוקות זורמת דרכנו, יעקב חבל נחלתו – גם חטאינו היו כלא היו. ומתוך כך, אנחנו מתמלאים בחודש זה בתקוות המחילה והקרבה – מחיתי כעב פשעך. יש ענן שמכסה את אור השמש הגדולה, אבל מה הענן הזה לעומת השמש העוצמתית שחומה גדול כל כך. מה זה הענן הזה שחולף לו עם הרוח...

אנחנו קושרים קשר. תופסים את החבל בשני קצותיו. אנחנו זוכרים לאן אנחנו מחוברים, וזוכרים את מה אנחנו רוצים. ככל שיותר גבוה וטוב, יותר קרוב ופשוט.

חודש התשובה והרחמים מקרב אותנו עוד קצת פנימה. המלך בשדה, ובראותו נזכרים אנחנו מה אנחנו רוצים ולאן אנחנו שייכים, ומשם אנחנו מתגעגעים להסיר את כל העננים שמסתירים את אור השמש הגדולה, את אור הנשמה היפה, הטהורה, בכל בוקר מחדש, בכל שנה מחדש, כמו לא נגע בה הבל חטא מעולם.

יש משל ידוע שמספר על שני אנשים שהחזיקו בחבל. פעם אחת החבל נקרע. לקח כל אחד קצה אחד של החבל וקשר בשני. עכשיו כבר אין קרע, אך החבל התקצר, הם קרובים יותר. הנמשל הוא מערכת יחסים שבה הקשר נקרע, והקרבה המחודשת יוצרת איכות אחרת שלא הייתה שם קודם. קרבת אמת שהתגלתה דווקא מתוך המרחק.

יש לנו חבל. יש לנו קשר. אנחנו ניגשים לתשובה מתוך לב אוהב שרוצה בקרבה כמו מתוך מערכת יחסים קרובה. הריחוק הוליד קרבה גדולה יותר, כמו מעלת בעל התשובה על הצדיק.

וְהוּא שֶׁכָּתוּב "כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חָבַל נָחֲלָתוֹ". פְּרוּשׁ, כְּמוֹ חָבַל עַל דֶּרֶךְ מִשְׁלַל, שְׂרָאשׁוֹ אֶחָד קָשׁוּר לְמַעַלָּה וְקָצָהוּ לְמַטָּה. כִּי הִנֵּה פֶשֶׁט הַכָּתוּב מֵה שֶׁכָּתוּב "וַיִּפַּח" הוּא לְהוֹרֹת לָנוּ, כְּמוֹ שֶׁעַל דֶּרֶךְ מִשְׁלַל, כְּשֶׁהָאָדָם נֹפֵחַ לְאִיזָה מְקוֹם, אִם יֵשׁ אִיזָה דָּבָר חוּצָץ וּמִפְסִיק בֵּינֵתֵיכֶם – אֵין הַכָּל הַנּוֹפֵחַ עוֹלָה וּמִגִּיעַ כָּלָל לְאוֹתוֹ מְקוֹם, כְּכֹה מִמֶּשׁ אִם יֵשׁ דָּבָר חוּצָץ וּמִפְסִיק בֵּין גּוֹף הָאָדָם לְבַחֲמִינַת הַכָּל הָעֲלִיוֹן.

(בעל התניא, אגרת התשובה)

יש לנו חבל. חבל זה מילה מיוחדת, היא מילה של קשר. חבל הטבור מקשר בין האמא לבין התינוק, חבל קפיצה נאחז בשני קצותיו, וחבלי משיח מקשרים אותנו בין כאן לבין שם, יוצרים עבורנו מסלולים. "יעקב חבל נחלתו" מסביר לנו בעצם שאנחנו אוחדים בחבל, או יותר מדויק – אנחנו החבל. יש חיבור בין האינסוף ברוך הוא לבין העולם. הוא יתברך כביכול אוחד בקצה אחד, ואנחנו, דרכנו הוא מתגלה ונאחז בנחלתו – בעולם הזה. יעקב – שזה אנחנו – מחבר עליונים ותחתונים, סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה.

כשאנחנו רוצים לעשות תשובה, אנחנו לא מחפשים שום דבר חדש. אנחנו מטים אוזן למה שקיים כאן כל הזמן, מנסים להסיר את

מחכה לסוף כדי להתחיל?

זה הזמן שלך.

אלול כאן, וההרשמה למדרשה נסגרת, אבל הדלת עדיין פתוחה בשבילך

בואי לטעום יום לימוד, להרגיש את האווירה, לפגוש אותנו, אולי תגלי שזה הצעד הראשון שלך לשנה הבאה.

לְאוּרִי * הִכְרֹז אֵילִי * אווירה חיה

צרי קשר
לתיאום הגעה

קצר ואיכותי

קיצרנו את הלימודים ושמרנו על האיכות

תואר ראשון ב-3 שנים בלבד!

יום פתוח

היכרות, ייעוץ לימודים

ומפגש חוגים

יום רביעי י"ז באלול,

10 בספטמבר 2025

שעות: 9:30-14:30

תוכנית ייחודית לשילוב שירות לאומי ותואר

תואר ראשון ושני ב-4 שנים

לפרטים והרשמה: 02-6750724 053-8254356

מכללה ירושלים: רח' ברוך דובדבני 36, ירושלים | rishum-jer@michlalah.edu

עניינינו של חודש אלול

אלול היא בבחינת הכנה ליום הדין הגדול של ראש השנה ולגמר הדין ביום הכיפורים, ובתור שכזה היא מתייחסת למאורעות ולקווים מסוימים של זמן השייכים לא לחודש אלול אלא לזמן שלאחריו. הבדל נוסף בין ה'תשובה' וה'השלמה' הוא בכך שמצד מסוים התשובה היא התייחסות לעבר, לאמור: היא באה לתקן דברים שהיו בעבר, ומשום כך היא גם מתייחסת, במידה רבה, לקלקולים של העבר ולדרכים שבהן ניתן לתקנם או לשנותם. **ההשלמה, לעומת זאת, איננה נקשרת למאורעות או לזמנים מוגדרים בעבר, אלא לראיית השנה כולה כמכלול, ועל כן היא אינה מתמקדת בחסרונות, בפגמים ובמומים שהיו בעבר אלא במצב העכשווי, בחסרים הקיימים גם בהווה ובדרכים לתיקונם.**

בנוגע להרבה חטאים יש, לכל הפחות, דרכים או אמצעים רבים של תשובה, בכל אחד ואחד מהם לפי ערכו ועניינו. בחסרונות העבר, לעומת זאת, יש צדדים שכשלעצמם אינם ניתנים לתקנה: "מעוות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להימנות" (קהלת א, טו). **מי שלא קרא קריאת שמע ביום מסוים, למשל, לא יוכל להשלים ולתקן את החסר הזה על ידי קריאת שמע פעמיים בזמן אחר; החיסרון נשאר במקומו.** עם זאת, אפשר עדיין לעשות מעין השלמה ותיקון לחיסרון הזה. אמנם לא תהיה בכך השלמה של החסר שהיה בזמן ובמקום מסוימים, אך עשויה להיות בכך השלמה של האדם במובן זה שהוא עצמו איננו נשאר עוד פגום וחסר, שכן הוא מצליח לעשות בהווה את אותם דברים שהיה עליו לעשות בעבר.

המלך בשדה

ההסבר הפנימי יותר למתרחש בחודש אלול הוא עניין ההארה הפנימית, מאור הפנים של מעלה, המגיע אל האדם בתקופה זו. בדרך כלל, השתקפות של אור עליון מתגלה רק לאנשים מסוימים, וגורמת להם להתעורר בתשובה על העבר ולנסות לתקן את ההווה והעתיד. ואילו האור העליון המתגלה בחודש אלול, גם אם הוא אינו מתגלה בבהירות לכל אדם, מכל מקום **הזוהר שלו מעורר באדם ריגושים המעניקים לו כוח לחולל שינויים בתוכו פנימה.**

זאת ועוד: ההרגשה הפנימית של "המלך בשדה" – ההרגשה שיש פחות מכשולים ומעצורים בדרך אל המלך ושאפשר, אולי, להציץ פנימה ביתר קלות, ותחושת קרבתו של המלך והגנתו היתרה – עשויה לגרום לאנשים מסוימים לשאול את עצמם: האם אני ראוי להיות בקרבה כזאת? ושאלה זו יש בכוחה להניע אותם לנקות קצת את הלכלוך שדבק בהם, לתקן מעט את הקרעים; **שהרי עכשיו, כשהמלך איננו מרוחק ומנותק אלא כל כך קרוב, בושה גדולה היא להיראות בפניו בצורה פגומה כל כך.** עם זאת, ההרגשה הכללית של קירבת ה' נותנת לאנשים יותר אומץ להתקרב עוד יותר, ולפיכך – גם להשלים את מה שלא עשו כראוי קודם לכן.

חודש אלול הוא אחד החודשים הבודדים בשנה שאין בהם ימי חג מיוחדים. עם זאת, החודש הזה מתייחד מחודשים אחרים בכך שלכל-כולו יש אופי ותכונות משל עצמו, שאינם נקשרים לימים מסוימים בו אלא למהלכו הכללי.

אפשר להצביע על שלושה צדדים שונים של ייחוד בחודש אלול: הצד האחד, המפורסם והגלוי ביותר, המשתקף גם במנהגי החודש, הוא **שהחודש הזה במידה רבה הוא חודש של תשובה, כעין הכנה לראשית השנה הבאה.** מנהג עתיק מאוד בישראל הוא לתקוע בשופר בכל ימי החול שבחודש זה, וכבר אמר הרמב"ם (הלכות תשובה ג, ד) כי תקיעת השופר היא סימן וסמל לצורך להתעורר, להקיץ מהשינה. נוסף על תקיעת השופר נהוגים בחודש הזה עוד מנהגים, קטנים וגדולים, הבאים להדגיש את צד התשובה שבו.

צד אחר הוא, שחודש אלול נחשב לחודש של קרבה יתרה בין הקב"ה לעם ישראל. בספרים נאמר שהחודש הזה הוא זמן ביקורו של "המלך בשדה", כלומר: המלך יוצא מארמונו המפואר והמרוחק והולך לטייל בשדה. **רבים מגיינוני המלכות, שבדרך הרגיל יוצרים מרחק בין המלך לנתיניו ומקשים על בני האדם להגיע אליו, אינם מצויים בזמן הזה.** המלך מופיע אז בצורה קרובה וידידותית יותר, וההבחנה בין אלה הראויים להיות קרובים אל המלך ואלה שאינם ראויים לכך מיטשטשת.

הצד השלישי של ייחוד שיש בחודש הזה הוא, שלפי מבנה השנה המקובל זהו החודש האחרון בשנה, ובתור שכזה הוא מביא עמו גם **הזדמנות לסיכום וגם אפשרות של השלמה.**

על אף ששלוש הפנים האלה של חודש אלול שונות במהותן זו מזו, וקשה למצוא הגדרה אחת שתכלול את כולן, מכל מקום יש ביניהן קשר פנימי, נקודה מרכזית אחת הבאה לידי ביטוי באופנים שונים המסייעים זה לזה ומשלימים זה את זה.

הצד המובלט ביותר של חודש אלול, הן בכתב והן בעל-פה, הוא עניין התשובה. ספרים רבים, למן ספרי המנהגים ועד לדברי התורה הקשורים בחודש זה, מדגישים מאוד את עניין התשובה – אם לא בדרך של עשייה הרי לפחות על מנת להמריץ ולהעיר. **בספרים אחרים, מעטים יותר במספרם, העוסקים בפנימיות התורה אפשר למצוא דברים גם על מהותו של החודש כחודש של התקרבות, של הארת פנים ושל התגלות אור עליון הבא מלמעלה; ורק מעט מאוד מדובר על בחינת ההשלמה שבחודש זה.**

תשובה

הגם שעניין ה'תשובה' ועניין ה'השלמה' הם, לכאורה, עניינים קרובים, מכל מקום יש הבדל הן בתוכן הדברים והן בכיוון שהם פונים אליו – בראש ובראשונה מפני שבחינת התשובה של חודש אלול איננה מתייחסת כל כך לחודש עצמו: **התשובה של חודש**

הרב יהושע אודברג

שירים אָאָרָג

מדוע תולים את החוטא?
מתי מתחשבים בכבוד המקום?
ועל איזה עץ בדיוק הוא נתלה?

אין הדבר תלוי

אם דמות דיוקנו
של בורא
חרוטה היא בחוטא
שעל עץ מצא מותו

וזה למה יבוא הכבוד
שלעת בא השמש
לא ישאר שם עוד.
מדוע כך יהיה ענשו
האם לא נמצאה דרך אחרת
להביא לכפרתו?

אבל
"ותלית אותו", את החטא
על העץ (הדעת) הראשוני
במקום בו אדם גרם
שכל אדם יהיה מת
במקום בו באה הבחירה
בין שקר לאמת

ולאחר שהתנקה
וחזרה נשמתו שוב
להיות דומה לבורא,
אזי הגיע הזמן
להורידו מעץ
ולתת כבוד
למי שאמר והיה העולם

השלמה

מאחר שחודש אלול הוא החודש האחרון בשנה, ומפני שאין בו עצמו חובות כבדות המוטלות על בני האדם, ממילא הוא קורא לנו לעשותו זמן של השלמה. כמעט כל אדם מדמה לעצמו, בצורה זו או אחרת, ולפעמים אף מתכנן, את כל הדברים שהיה רוצה להגיע אליהם במהלך השנה הבאה. אין שני בני אדם שיש להם תפקיד זהה וחובות זהות; לכל אדם יש תפקידים ומשימות, ובכלל זה – להוציא לפועל את פוטנציאל הטוב שנמצא בתוכו.

כל אדם נולד וגדל עם פוטנציאל כזה, אבל הוא לא תמיד מגיע להגשימו. דומה הדבר לעץ, שבתוך תאיו מוטבעים הגודל ומשך החיים האופטימליים שלו, אך לא בכל העצים הפוטנציאל הזה מתממש. ועוד יותר מזה נכון הדבר ביחס לבני האדם, שכן לא פעם כלל לא ברור ולא ידוע להם לאן הם צריכים לשאוף ועד כמה הם יכולים לגדול, ופעמים שהם גם נגררים לפינות שונות ולצדדים שונים. ויש גם כאלה שכלל אינם יודעים שמוטלת עליהם החובה – שאיננה חובה חברתית או משפחתית אלא חובה עצמית – להתפתח.

השאלות האמיתיות שצריך אפוא אדם לשאול הן את מלמדיו והן את רבותיו אינן מה הן הנקודות שנכשלת בהן או מה הם התשלומים המוטלים עלי, אלא בראש ובראשונה – מה שומה עלי לעשות, לאן צריך אני לפנות. בתוך כל המטלות שיש לו לאדם, שבעצם אינן באות מבחוץ אלא נובעות מבפנים, ישנם גם אותם הדברים השייכים ונוגעים לזמן. בחיי האדם יש פרקים ארוכים מספיק שבהם יכול הוא לא רק לבצע משימות מסוימות אלא גם לנסות להשלימן, אם עדיין לא הגיעו להשלמה הראויה. מבחינה זו אפשר לומר שאם יש משימה או מצווה השייכת לחודש אלול, הרי היא המצווה לחפש אחר המשימות הפרטיות שיש לכל אדם, ולנסות לבצען.

בעבר הרחוק, כאשר חלק גדול מעם ישראל כבר היה בגלות, היה חודש אלול אחד מ"ירחי כלה" – זמן שבו היו אנשים רבים נאספים כדי ללמוד תורה ביחד. הלימוד בחודשים הללו היה מיועד לא רק לתלמידי חכמים מובהקים, אלא גם לכל מי שלמד והבין ולו קצת. תבנית הלימוד ב"ירחי הילה" הייתה בעיקר לקבל ראשי פרקים, תוואי כללי של תכנית הלימודים למשך השנה הקרובה. הלימוד עצמו צריך להיעשות במשך כל השנה כולה, ואין אדם יכול לעשותו בשלמות במשך חודש או חודשיים בלבד בשנה; ואולם יש גם צורך להתאסף ולהתקשר יחד על מנת לבנות מנוף אל העתיד.

חודש אלול היה משום כך הזמן שבו השלימו האנשים את כל מה שלא הספיקו ללמוד במשך השנה האחרונה, וגם התחילו להיכנס ללימוד של מה שהתכוונו ללמוד בשנה הבאה. אכן, חודש אלול היה זמן אידיאלי לעניין זה, שכן יש בו כל המעלות:

מצד אחד, אין בו התחייבויות מיוחדות או ימים המסיטים את תשומת הלב מן הלימוד לעניינים אחרים, ולכן הוא מאפשר לאדם לעשות עבודה שאיננה קשורה בתאריך זה או אחר, אלא היא העבודה של כל השנה כולה, עבודת חייו הכללית.

עם זאת, ברקע נמצאים כל הזמן הטקסים הקטנים, כגון תקיעת השופר היומיומית. תקיעת השופר אמורה להיות קול של אזעקה, שהוא נחוץ מפעם לפעם, ולו רק כדי לומר לו לאדם: ראה היכן אתה נמצא! ראה עד כמה התרחקת, עד כמה מסוכן מצבך העכשווי! אבל גם כאשר אין האדם זקוק לאזעקה יש לו, לכל הפחות, צורך בשעון מעורר, במשהו שיעיר אותו לעשות את מה שראוי לו לעשות. התקיעה בשופר באה אפוא גם להעיר את הישנים וגם להזעיק את אלה הבהים על משמרתם.

נוסף על כך יש בחודש הזה, כאמור, מתנה, מתנת חסד, שאינה שייכת ליום מסוים או לחוויה מיוחדת אלא היא מתנה כוללת: הארת פנים של מעלה. אכן, במזמור התהלים שמקובל לאומרו אותו בימי החודש, מזמור כ"ז, מובעים לא רק הרצון והכמיהה להתקרב אל הקב"ה אלא גם רגש נוסף, אולי בסיסי יותר: הביטחון בכך שגם אם לא נשאר לו לאדם בעולמו שום דבר להישען עליו, הרי הקב"ה נמצא תמיד, והוא תמיד מחכה לו לאדם בחיוך.

אלול – לולא האמנתי

"לולא האמנתי לראות בטוב ה'", כך נכתב במזמור שאנו אומרים כל יום בחודש אלול (תהילים כז).

אלול בהיפוך אותיות – לולא.

כולם רוצים שינוי, כולם רוצים להיות במקום טוב יותר מול עצמם, סביבתם ובוראם, כולם רוצים להיות הגרסה הכי טובה ומתקדמת של עצמם, אבל בתוכם – מפחדים!

המושג שינוי נתפס עבור המוח הקדום שלנו, זה האחראי על הישרדותנו, כמשהו לא מוכר, מאיים ומסוכן, ולכן הוא לא ממחר לשנות תפיסות ישנות ולוותר על קיבעונות מחשבתיים, גם אם הם לא מטיבים.

אכן, הוא לא אחראי על איכות חיינו אלא כאמור רק על הישרדותנו, ולכן כל שינוי, כל יציאה מהמרחב הבטוח והמוכר – גם זה שלא מטיב איתי – נתפס כמסוכן. לכן עולה בנו פחד ממנו, לעיתים גלוי ולעיתים סמוי.

עבודת התשובה, בין אם נכיר בכך ובין אם לא נרצה בכך, מבקשת לערוך שינוי. שינוי בדפוסי המחשבה שלנו, בהסתכלות, במידות ובהתנהגות שלנו.

כאשר אנו ניגשים לעבודה עצמית שתוביל אותנו לשוב אל עצמנו ועצמיותנו, אנחנו נתקלים בקולות המתנגדים למהלך, שהמכנה המשותף לכולם – מלבד החלישות בנפש שהם יוצרים – הוא שכולם מסתיימים בסימן שאלה:

"מי אמר שזה יצליח?", "אולי אחרים יעשו זאת יותר טוב ממני?", "ומה אם...?"

זה דומה לאותו איש ירא ורך הלבב שחושש לצאת למלחמה – מלחמה באותם קולות מחלישים, כי הוא חושש שאין לו מספיק זכויות, אין לו מספיק "דברים טובים" שמצא בעצמו, אין לו מספיק יכולות.

הוא ירא מהשינוי, כי הוא לא רואה עצמו מספיק ראוי.

להסכים לשינוי

האסטרטגיה של המוח הקדום שנועד לשימור המצב הקיים, היא על ידי העלאת כל אותם קולות שנועדו לשתול בנו את אותו הספק. הקולות הללו משתקים אותנו, כדי שלא נוכל לנקוט בצעד אותו אנו רוצים לעשות. זהו אותו לולא – אותו ה"ואם לא...?"

מלבד הספק, מעלה בנו הפחד גם מעין שיתוק. כאשר המוח ההישרדותי שלנו מבחין כי מתעורר בנו רצון או חשיבה על יציאה מהמרחב המוגן שלנו, הוא עושה הכל על מנת להזהיר אותנו מפני כך משום שהוא מפרש זאת כמצב סכנה. בעגה המקצועית קוראים לכך שלושת ה-F: Flight, Freeze, fight F, הילחם, ברח או קפא. אלו הם למעשה שלוש התגובות האפשריות מבחינת הגוף להתמודד עם איום על מנת לשרוד.

אנחנו או קופאים – משותקים כשאנו חשופים למשהו לא מוכר, או נלחמים מולו, או פשוט בורחים לברוח ממנו.

כשהמוח נכנס למצב הישרדותי, כל המערכות שלנו משותקות, ומיותר לציין שכל קשר בינינו לבין שיקול הדעת שנהיה מסוגלים להפעיל באותו הרגע, הוא מקרי בהחלט.

אך בהבנה של דיעבד, שינוי לא בהכרח מהווה מצב סכנה, ואת הפחד ממנו נוכל להפוך לדחף כזה שמזמין אותנו ליציאה מארבע אמותינו המוכרות, שגורם לנו להתפכח ולהבין שניתן גם להבין אחרת ממה שהבנו עד כה.

אנחנו נשרוד טוב יותר ובריא יותר אם נסכים לשינוי, למקום החדש, לחלחל בתוכנו.

לפעמים נדמה לנו שאנו בעלי ביטחון, שטוב לנו עם עצמנו, שאנו די מכירים ויודעים מה אנחנו רוצים מעצמנו. אבל לצערנו כל זה קורה רק כשאנחנו במקום המוכר, בסביבה המוכרת, עם העבודה שאנו כה רגילים בה, עם ההרגלים והלו"ז השגרתי. ברגע שמשהו קטן מכל אלה משתנה – בבת אחת אנחנו מאבדים את הביטחון.

הסיבה לכך פשוטה. מדובר בביטחון חיצוני, אשלייתי, שלא באמת נבנה מתוך עבודה עצמית אלא קיים רק כי אני נמצא במקום המוכר והמוגן. לכן דווקא כשנכפה עלינו שינוי מכורח המציאות, כזה שדורש מאתנו להתוודע לכוחות אחרים החבויים בנו, דווקא אז אנחנו מגלים מי אנחנו באמת. דווקא אז, במקום הזה, אנחנו מפתחים בתוכנו ביטחון פנימי, תמידי ואמיתי.

השאלה והתשובה

אז איך משיבים על ה"לולא"?

לכל אותם קולות ספק שעולים מן הפחד, מתוך השאלה "ומה אם לא אצליח?", יש רק תשובה אחת והיא – התשובה. התשובה משיבה אותי אל העצמי שלי, מזכירה לי כמה כוחות ויכולות יש בי.

כשאדם מודע לא רק לחולשות שלו אלא גם לחוזקות שלו, הוא יכול להתמודד מול כל "איך", מול כל שינוי שיבחר לעשות או שייכפה עליו מכורח המציאות והנסיבות.

התשובה ללולא, אם כן, היא בעצם אלול... אותו אלול שבמהותו קורא לי לחזור אל עצמי, עצמיותי ועוצמתי. אותו אלול שמזכיר לי עד כמה אני גדול, עד כמה אני חלק אלוהי ממעל – רק אלול כזה יכול להשיב אותי לשם.

אלול כזה מספק תשובות לכל אותן שאלות שבמרכזן עומד הספק, חוסר האמון שלי בעצמי וחוסר האמון ביכולתי לשנות ולהשתנות.

השיפוטיות שלעיתים אנו נוקטים בה כלפי עצמנו לא יכולה להניח לנו בתודעה את ה'סטארט-אפ' של התשובה, כי אם אני במהותי חלש, לא שווה או לא בסדר, אין לי דרך לתקן.

דווקא האמונה שלי בעצמי שאני בתוכי טוב וטהור, היא זו שמאפשרת לי לא לפחד או להיבהל מאותם מקומות בהם מעדתי, לא להאמין לאי-האמונה שלי בעצמי, ולדעת להסתכל עלי מבפנים. מהמקום הזה מתאפשרת התשובה, מתאפשר התיקון.

לולא האמנתי? זו השאלה.

אלול – זו התשובה.

כי האמנתי ועדיין מאמין אני בטוב ה' החפץ בטובתי והמשחר שינויים לפתחי.

עוגן לנשמה

יום (וחצי :-)) בשבוע
מעטפת של מדרשה מלאה

מדרשת נועם-אביב קוראת לך, בואי להיות חלק!

אשריר

מלגות

משמעותיות
והכרה
אקדמית
מלאה

שילוב

לימודים,
עבודה,
שירות לאומי

שייכות

לחבורה
וליווי אישי
עוטף

צמיחה

והתפתחות
אישית,
רוחנית,
ותורנית

תורה

שפוגשת
חיים - לימוד,
התבוננות
והעמקה

**יום לימוד מלא בשבוע • ערב בזום לנשמה
שבתות • סיורים • פעילות חברתית ותורנית עוטפת
ליווי אישי**

מחכים לכן!

ראש המדרשה הרבנית ד"ר שולמית בן שעיה; הרב שי בן נחום;
הרבנית ד"ר רותם גלסר; הרב אבנר זולדן; אריאלה בן זמרה; הרב עזרא היימן ועוד

סרקו
והרשמו:

לפרטים ויצירת קשר:
1800-071-500, צוף חנה: **055-6850221**

למה יש מסורתיים שלא מגיעים לבית הכנסת?

איתי אסמן

שייכים. שיעורי התורה צריכים להיות מותאמים לציבור הרחב ולא פילפולים ישיבתיים. בתפילות ערב שבת בצבא בבסיסים רבים בדרך כלל התפילות הם בניגון ובנוסח ספרדי. אבל מסורתיים לא מכירים את זה, יש להם נוסח שהם רגילים אליו. תמיד צריך להסתכל בטווח הרחוק מה גורם לאדם להיות מחובר למסורת, ולא להסתפק בראייה רגעית זמנית.

המסורתיים צריכים תחושת שייכות, והדרך לעשות זאת היא על ידי הנוסח והניגונים המתאימים. בנוסף, שיעורי תורה שמדברים גם על הלכה, לדעת מה לעשות ולא רק רעיונות אמוניים מופשטים. הם זקוקים לרב, לכתובת, למישהו שהם יכולים להרים אליו טלפון ולשאול אותו ברגע שעולה להם שאלה הלכתית. זה יכול להיות גם חבר מהעבודה או מהלימודים. לפעמים אנשי תורה מחכים שיפנו אליהם. זה לא עובד ככה - אנחנו צריכים ליצור את הקשר, אנחנו צריכים ליוזם, אנחנו צריכים להזמין אותם לתפילות, לסליחות ולשיעורי תורה. רק אחרי שזה יקרה והם ירגישו שיש כאן אכפתיות, רצינות וקודש - הם יבינו. וכמובן שצריך גם חום, אכפתיות וכיבוד.

אז למה יש מסורתיים שלא באים לבית הכנסת למרות שהם מחוברים לתפילה? בגלל שאין להם כתובת. לא רק כתובת של בית הכנסת, אלא כתובת של רב, של בן תורה, של חבר דתי - שיוזמן אותם, שיהיה לו אכפת מהם, שיתן להם

לקרב קרובים

תחושת שייכות שהם חלק מהיהדות.

במקום ללכת 'לקרב רחוקים', אפשר גם לקרב קרובים רגע לפני שהם מתרחקים, יש להם קשר והוא לאט לאט מתרופף ומתנתק, כי אנחנו לא שמים לב לצרכים הרוחניים שלהם, לנוסח שלהם, למה שהם מחפשים וצריכים באמת. בע"ה שנוכח לתת מענה רוחני לכל יהודי.

asmanitai@gmail.com

נתחיל מהסוף - כי אין להם כתובת. יוצא לי לפגוש לא מעט מסורתיים בצבא, ואני נוהג להזמין אותם לבית הכנסת בערב שבת, או כמו שהם קוראים לזה 'שישי בערב'. הם מודים לי על ההזמנה ומוסיפים שהם לא ידעו איפה בית כנסת נמצא בבסיס, או לא ידעו מתי זמני התפילות. כשאני מדבר איתם לעומק הם משתפים אותי שכאשר הם בבית הם הולכים עם אבא או סבא שלהם ב'שישי בערב' לבית הכנסת ושומעים את הדרשה של הרב בפרשת השבוע, אבל כשהם נמצאים לבסיס, הם לא מגיעים לבית הכנסת. אחרי שאני מזמין אותם הם שמחים מאוד לבוא, ולרוב הם באים כחבורה ביחד ומשתלבים יפה מאוד בתפילה.

כאשר המסורתיים מתגייסים לצבא, הם לא מגיעים כמחלקה שבאה יחד בגיוס ישיבת הסדר ואין להם איגוד מכינות שדואג להם. הם נמצאים לבד עם עצמם, ולאט לאט לצערי מתנתקים בהדרגה ממסורת אבותיהם.

הרבה אנשים מדברים בשיח הציבורי והתקשורתי על אורחות החיים של החרדים והדתיים בצה"ל. אבל אף אחד לא מדבר על אורחות החיים של המסורתיים. השבוע ניגשה אליי חיילת כמעט בדמעות ואמרה לי שמאוד קשה לה לשמור את השבת. בנוסף, לאחרונה ארגנתי הפרשת חלה לחיילות, ואחת המשתתפות ניגשה אליי ואמרה לי 'תודה רבה', החיילת שיתפה אותי שהיא נמצאת

חצי שנה בתפקיד והרוחניות שלה ממש נחנקה בשירות הצבאי, הפרשת החלה שיחררה אצלה משהו בנפש. לאדם הדתי והחרדי יש מעטפת שמחזיקה איתו רוחנית - למסורתי אין. המעטפת שלו היא המקום שבו הוא נמצא - הבית, הצבא, הלימודים, העבודה. אם המקום שלו ישמור מסורת גם הוא ישמור מסורת, ואם לא, אז לא. אך זה לא מספיק שבעבודה או באקדמיה יהיה בית כנסת ושיעורי תורה. צריך גם להזמין אותם באופן אישי, שירגישו שהם

להצטרפות לקבוצת ווטסאפ

של טיפ יומי לקירוב

נא לשלוח הודעה ל-052-566-5005

גם אתם יכולים להפיץ תורה!

להצטרפות לצעירי ראש יהודי

054-839-3457

מכירים בעלות תשובה או בדרך? הפנו אותן

למדרשת שושנת אביב בתל אביב.

יעל 053-367-3434

דרוש/ה
איש/אשת שיווק
לצטייה משמעותית
באולם הקירוב והקהילה

התפקיד כולל הובלת מהלכים שיווקיים
עבודה מול משרד פרסום, כתיבת בריפים,
תיאום קמפינים וניהול שוטף של פעולות השיווק
נדרשת חשיבה יצירתית, יכולת ניהול
יוחסי אנוש מצוינים
ניסיון קודם בשיווק - יתרון משמעותי
העבודה באזור המרכז > בהיקף חצי משרה

שליחת קו"ח: 054-4382256

לקראת הוצאת
מהדורה נוספת לספר
"אורות התשובה"

דרושה
תרומה
/ הנצחה
/ הקדשה

לפרטים:

052-5665005 רחלי

10 ספרי קומיקס ילדים ב-485 ₪
"הגיע הזמן"

כולל משלוח עד הבית

להזמנות: www.roschy.org

052-5665005 | 02-6791122

תואר שני במכללה ירושלים

מובילים במספר הסטודנטים מבין כלל המכללות בארץ!

תעודות נלוות לתואר: **1+1**

גישור/הוראה מתקנת/תזונה נכונה ועוד

93% מסיימים את התואר השני
מיד בסיום תקופת הלימודים

מסלולים נפרדים
לנשים ולגברים

למידה היברידית
(רוב המפגשים בזום)

שנה אחת! < יום בשבוע
החזר שכר לימוד לזכאי משרד החינוך

הוראת
מתמטיקה/
מדעים

טכנולוגיה מתקדמת ויישומית

+ תעודה בהדרכה
לתזונה נכונה

הוראת תושב"ע
ומחשבת ישראל

לנשים - ביבליותרפיה

+ תעודה בכלי גישור

גברים - מנהיגות רבנית

+ תעודה רבני קהילות

ניהול וארגון
מערכות חינוך

עיצוב זהות וסימולציות בניהול

+ תעודה בהוראה מתקנת

ייעוץ בית ספרי / פרטי / קהילתי

+ תעודה הדרכת הורים טיפולית

*לימודים עד פסח תשפ"ז

ייעוץ
חינוכי

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

כסניפים
ובאתר
*5018

מכירת חגים

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

חבילות מתחתנים

חבילת שמפניה רק 5,490 ₪

חבילת ארז רק 2,590 ₪

אלקטרה מדיח כלים רחב 12 מערכות כלים EL2006BL	אלקטרה מכונת כביסה פתח קדמי 1-6 ק"ג EL60	אלקטרה מקרר מקפיא עליון 415 ליטר EL459DN	Sauter תנור אפיה בנוי 640 SBI	Midea כיריים גז 4 להבות זכוכית שחורה B-60GH503
---	---	--	--	--

אלקטרה כיריים גז 4 להבות נירוסטה EL4034N	אלקטרה מכונת כביסה פתח קדמי 1-6 ק"ג EL60	אלקטרה מקרר מקפיא עליון EL217W	SENSOR תנור אפיה בנוי SNCR6500BLK
--	---	--	--

חבילת זהב רק 10,990 ₪

חבילת כסף רק 8,990 ₪

אלקטרה מייבש כביסה קונדנסור 8 ק"ג EL865	SAMSUNG מדיח כלים רחב 13 מערכות כלים DW60BS7300SL	Haier מכונת כביסה פתח קדמי 10 ק"ג B14979S8-HW100	אלקטרה מקרר 4 דלתות 601 ליטר EL6610GBL	BOSCH תנור אפיה בנוי HBA534EB0	Sauter כיריים גז 4 להבות זכוכית שחורה SHG318B
---	---	---	--	---	---

אלקטרה מייבש כביסה קונדנסור 8 ק"ג EL865	אלקטרה מדיח כלים רחב 13 מערכות כלים EL929N	אלקטרה מכונת כביסה פתח קדמי 1-14 ק"ג HWP414AMBC	אלקטרה מקרר מקפיא עליון 528 ליטר EL571GBL	BOSCH תנור אפיה בנוי HBA534EB0	אלקטרה כיריים גז 5 להבות זכוכית שחורה 8800/100120
---	--	--	---	---	---

מחיר בהפתעה
 מתפרסם בסניפים ובאתר

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

Haier LG SAMSUNG SHARP
 Blomberg gorenje HITACHI AMCOR Hisense

מחיר בהפתעה
 מתפרסם בסניפים ובאתר

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

Miele SAMSUNG LG אלקטרה BOSCH
 Blomberg Midea ZANUSSI Whirlpool SIEMENS

מחיר בהפתעה
 מתפרסם בסניפים ובאתר

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

מזגנים

Haier ELECTRA TADIRAN
 SAGA ELCO FAMILY TORNADO

מחיר בהפתעה
 מתפרסם בסניפים ובאתר

מדיחי כלים

BOSCH אלקטרה SAMSUNG
 Blomberg Whirlpool Midea SIEMENS

מחיר בהפתעה
 מתפרסם בסניפים ובאתר

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

BOSCH AEG אלקטרה Sauter Electrolux
 Midea gorenje DeLonghi ZANUSSI Miele

מחיר בהפתעה
 מתפרסם בסניפים ובאתר

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

מיקרוגלים טוסטרים וקומקומים מיקסרים ובלנדרים

LG Midea אלקטרה SAMSUNG
 magimix NINJA kMix DAVO Sauter KitchenAid KENWOOD

מחיר בהפתעה
 מתפרסם בסניפים ובאתר

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

dyson dreame roborock ecovacs JIMMY tineco

הצטרפו אלינו להצלחה!
 בואו לעבוד ברשת מנצחת
 כי משפחה כן בוחרים
לפרטים: 0529785419

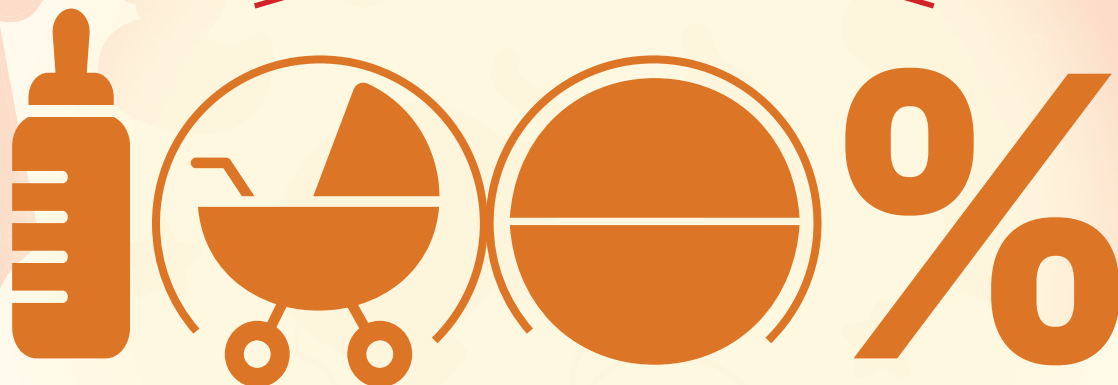
דרושים
 נציגי שירות / יועצי מכירות / מחסנאים

תנאים מעולים

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00
 בתוקף עד- 9.9.25 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ט.ל.ח. | מינימום מלאי 10 יחידות, בכפוף לתקנון המופיע בחנויות | התחייבות למחיר הזול ביותר כנגד כל הצעת מחיר רשמית על אותו הדגם ובאותם תנאים | אין כפל הנחות ומבצעים

PAYNGO.CO.IL
 *5018

~~לא 99%~~

אמונה

שנה ועוד שנה עוברת, השקט בבית מתעצם והיא נעשית כבויה
יותר ויותר < אבל בחודש אלול השמים יורדים וזה הזמן ללכת
לרופאים הגדולים, קדושים אשר בארץ המה < כשהקליפות
יורדות, הלב נפתח והישועה יכולה לפרוח < לילך חופי, דוסית
מלידה, משתפת במסע התשובה האישי שלה

שירה אהרן

כבר שמונה שנים בכל אלו היא עוצרת, והחיים חולפים מול עיניה. כבר שמונה שנים היא מבקשת לספר ולשתף את העולם בניסים שנעשו לה, אבל כל פעם המניעות מתגברות. הפעם זה קורה.

"הבטחתי להשם פרסומי ניסא, לעשות קידוש השם", אומרת לילך חופי מפתח תקווה, שאת הטייטל המקצועי שלה נשאיר לסוף. "הסיפור שלי יכול להצית את אש האמונה אצל אנשים ולחבר אותם מחדש. הכל קרה באלול, ולכן זה הזמן המושלם לספר אותו". שמענו ונדהמנו. עכשיו התור שלכם. מוכנים? יש למה לצפות.

הלב יבש, הפה אטום

"לפני שמונה שנים בדיוק", פותחת לילך, "אני ואילל בעלי היינו כבר ארבע עשרה שנים ללא ילדים. התחתנו צעירים, אני הייתי בת עשרים ואחת, הוא בן עשרים ושלוש. המון ציפיות, אפס דאגות. אבל הילדים לא הגיעו. לא אחרי שנה, לא אחרי שנתיים, וגם עשר שנים חלפו ואנחנו עדיין בעמדת ההמתנה. הפכתי לאישה שחוקה. עברתי בלי סוף טיפולי פוריות שאולי יהפכו אותי לאם, עד שבמהלך הטיפול האחרון הרופאים נאלצו להנשים אותי. הייתי בסכנה ממשיה. זה היה הקש ששבר את גב הגמל. מבחינתי, אם הגעתי לסכנת נפשות זה סימן שמשמייס לא רוצים כזו השתדלות..."

"חשבנו לעצמנו: אולי פשוט נאמץ או נחפש פתרונות אחרים... נוותר על החלום להיות הורים לילד משלנו, בעצם כמעט נוותר", מדייקת לילך, כי על חלום כזה אי אפשר לוותר גם בתוך ים של כאב... כמו שאתם ודאי מבינים, להמתין כל כך הרבה זמן, להתפלל ולא לקבל, לייחל בלי סוף ולהישאר בעמדת המתנה – זה לא דבר פשוט, גם לא לסביבה. "הרגשתי שגם האנשים בסביבה שלי כבר לא מצפים שנזכה לילד. הם התייאשו מאיתנו. אני כבויה וכל הסביבה כבויה. אף אחד לא מאמין שזה יקרה לי. אחד הרופאים הבכירים אמר לי ברגע של גילוי לב: 'אני לא חושב שאת תלדי'. הלב נטרק לי סופית. הרופאים הרי יודעים הכל, אז אחרי מה אני רודפת?... ייאוש".

בתוך ביצת העצבות והייאוש, פתאום הפציעה קרן אור. חבר לידות עודד את אייל לטוס לאומן. "הצדיק מחכה לכם שם", אמר. "מה אכפת לכם לנסות? הרי ניסיתם כל כך הרבה".

"הוא לא היה היחיד", אומרת לילך. "כבר קודם לכן יעצו לנו ללכת להתפלל על ציונו של רבי נחמן, אבל משום מה, אפילו שעשינו הכל – לנסוע לאומן היה יותר מדי בשבילנו. וכשאני אומרת 'ניסינו הכל', זה הכל. לא היה דבר שלא עשינו – טיפולים אלטרנטיביים, טיפולים פסיכולוגיים, שתיית מיצויים שונים, סגולות, רבנים, שיטות לפתיחת חסימות... ברוב ייאוש הלכתי אפילו לאיזו מכשפה

ידעתי שקרה לי בדיוק מה שהיה צריך לקרות. הכל מדויק לחלוטין. הייתה לי תחושה כזאת של סליחה. מין הרגשה של משהו שמתחיל להתנקות מבפנים. הניגון הזה היה החייאה לנשמה. ובתוך כך בעלי ואני בוכים ובוכים כאילו אין עולם... יצאנו משם אנשים אחרים

שרקחה לי תרכובות מבעיתות. הייתי מוכנה להכל. הרצון היה בשמיים והייתי אובדת עצות, ואף על פי כן לנסוע לאוקראינה הרחוקה – לא נסענו".

"כשמצפים כל כך הרבה שנים, יכולת ההבחנה בין טוב לרע מיטשטשת", מתארת לילך את ההרגשה הפנימית באותם ימים חשוכים שמסבירה לנו את הבלבול. "את פונה לכל מי שמציע מרכולת שאולי מתאימה לבעיה שלך. הרגשתי בהסתרה שבתוך ההסתרה – המקום הזה שאתה מסתובב סחור סחור, וגם אומרים לך שאין באמת סיבה לקושי שלך. הרופאים לא מצאו משהו שאפשר להצביע עליו. זה פשוט לא הלך, וזהו.

"בכל אופן, כשחברים אמרו לנו פעם אחר פעם על אומן, בסוף משהו בתוכי הבשיל. הסכמתי, אבל לא בלב שלם. 'בסדר, ניסע לאומן, אבל תראה שזה לא יעזור!' זרקתי לעבר בעלי. לא האמנתי שאני אומרת דברים כאלו, הרי קברי צדיקים זה קודש. איך אני מדברת?! הייתי במקום אמוני מאוד נמוך. הנשמה הייתה פצועה. לא הרגשתי כלום. הפה והלב היו אטומים לחלוטין. אמרתי לעצמי: אסע, אסמן וי, העיקר שיעזבו אותי כולם... לא האמנתי שזה באמת יעזור".

בח' אלול תשע"ו יצאו אייל וליילך לארבעה ימים של מסע טיפולי אצל רופאי הנפשות מאוקראינה, יחד עם הרב רוני ונורית איילון-הירש ממרכז 'אשירה שמיים'.

כשהציניות מתקלפת, הנשמה מאירה

"הגענו אחרי נסיעה ארוכה לציזון של רבי לוי יצחק מברדיצ'ב", משחזרת לילך. "פגשנו בית עלמין גדוש מצבות אפורות. מה אני עושה כאן? שאלתי את עצמי. הצטמרתי. רק רציתי לברוח משם. אבל באותו רגע ראיתי את הנשים סביבי מתפללות בדבקות, ושמעתי ניגון

חסידי מדהים שהכרתי מילדות.

"הרב רוני התחיל לנגן, ותוך כמה דקות הרגשתי שאני מתפרקת. בום. בבת אחת נפלו חסימות של שנים. כל החומות שסבבו אותי – נעלמו. החיים עברו מולי כמו סרט. פתאום כל הציניות התנדפה, והיה רק אין עוד מלבדו. ידעתי שקרה לי בדיוק מה שהיה צריך לקרות. הכל מדויק לחלוטין. הייתה לי תחושה כזאת של סליחה. מין הרגשה של משהו שמתחיל להתנקות מבפנים. הניגון הזה היה החייאה לנשמה. ובתוך כך בעלי ואני בוכים ובוכים כאילו אין עולם... יצאנו משם אנשים אחרים.

"כשהגענו למז'יבוז', הרב רוני הציע לערוך לנו פדיון נפש – דווקא אצל הבעל שם טוב שנולד להוריו בגיל מבוגר. בכיתי ובכיתי, ומבעד לדמעות שמעתי את קולו של הרב רוני אומר: 'יש עניין להגיד לצדיק את החיסרון שלך. תגידו מה אתם רוצים!' עמדנו שנינו ולא היינו מסוגלים לומר שום דבר. הצער אטם אותנו לחלוטין. ואז נורית הציעה לרב רוני: 'תעשו אותה ואייל תקיעת כף ותבקשו מהצדיק שבעוד תשעה חודשים ייוולד בן!'. 'בשבועות!' הריע הרב רוני, 'בשבועות ייוולד לכם בן', ונורית הוסיפה: 'תקראו לו ישראל, על שם רבי ישראל בעל שם טוב, ורוני יהיה המוהל בברית!...'.

"לא האמנתי למשמע אוזניים. מה אני עושה כאן? כולם כאן חיים בסרט! הם חושבים שאם הם יגידו מה שהם רוצים ויתקעו כף, ייוולד לי בן? מסכת הברכות והסגולות שעברתי צפה במוחי וסחררה אותי. פשוט סירבתי להאמין. אבל סביבי אנשים המשיכו להאמין בכל הכוח, כשמילים מלאות אמונה יצאו מפיהם. 'ארבע עשרה שנה נגמר, זהו! עכשיו אתם תזכו לילדים', הם חזרו ואמרו בקביעה שאין לערער עליה.

"הסתכלתי עליהם, העיניים שלהם נצצו. היה שם אור. אמרתי לעצמי: עד עכשיו ראית כל הזמן סביבך אנשים כבויים, אבל כאן כולם מאמינים שיכול להיות לך ילד! אם הם מאמינים, איך את לא מאמינה?! זהו, זה יקרה! השם יעשה לך נס וזה יקרה! הדמעות המשיכו לרדת, לא הפסקתי לבכות, כשאני קולטת שהכל מתחיל ונגמר באמונה. מאה אחוז אמונה ואין מקום לטעויות.

"ממז'יבוז' נסענו לרבי נתן. ישבתי בציון, הוצאתי רשימה של שמות אנשים להתפלל עליהם והתחלתי להתפלל. אני קוראת שמות, זה לזיווג, זאת לרפואה, ועוד ועוד, ופתאום אני אומרת: 'תברך את הילד רועי ישראל בבריאות והצלחה'. אחרי רגע אני עוצרת. מעבירה את עיני מהר על כל הרשימה ואני רואה שאין שם כזה. מאיפה השם הזה הגיע אליי? נבהלתי. שפתיי אמרו שם של ילד בלי שהוא נכתב בשום מקום. תוך כדי, מבחין שמעתי שיר 'תהא השעה הזאת שעת רחמים ועת רצון מלפניך'. אני מבינה שזה לא סתם ושומרת את הדבר בליבי.

"כך המסע המשיך והאורות איתו. הרב רוני לימד אותנו את

"חג שמחת תורה כמעט עבר, אבל אני לא הרגשתי בכלל חג. הייתי שרוצה על הספה, בעלי בספה השנייה, ושנינו מבאסים על החיים. היינו אמורים לאכול אצל חברים, אבל בגלל המצב שלי נשארו בבית בלי אוכל לחג, בלי כלום. 'אולי לפחות נשיר שיר של חג?' ביקשתי מבעלי, רציתי להרגיש קצת את החג. הוא התחיל לשיר 'שמחת בחגך', אבל אני עצרתי אותו: 'לא, אני רוצה שיר של שמחת תורה!' התחננתי.

"פתאום נזכרתי והתחלתי לשיר בעצמי: 'מפי א-ל, מפי א-ל, יבורך ישראל!' אני שרה ושרה, לוקחת את המחזור ומחפשת את המילים, נעצרת. נדהמת! מה כתוב כאן: 'מפי א-ל, יבורך ישראל! ישראל יבורך!' לילך - אמרתי לעצמי - זה סימן מהשם שיש לך בן, הוא חי וקיים ויקראו לו ישראל כמו שהבטחת אצל הבעל שם טוב. תקווה ניצתה בליבי. המשכתי לשיר: 'אין אדיר כהשם', מה אני צריכה יותר מזה? בורא עולם יסדר הכל. 'במוצאי חג נסענו למיזון וסיפרנו על המצב הלא פשוט שלי. 'אני רוצה לדעת כן או לא', ביקשתי. לא רציתי לשמוע כלום מכל המלל שהם אמרו לי שם. הכרתי כבר את הכל. הרופאה בדקה אותי ואמרה: 'יש דופק, ואין עדות לשום טראומה!'. 'מה הכוונה?' שאלתי, 'אני יודעת מה עבר עליי בחג ויש לי ניסיון מר'. הרופאה משכה כתפיים. 'הכל בסדר', אמרה בפשטות, כאילו לא כאבתי חג שלם... זה היה נס. באמת, ישועת השם כהרף עין. הרגשתי איך השם חתם אותי לטובה. כל מה שעברתי היה מסע של תיקון וחזרה בתשובה, חזרה לאמת. לצאת מעולם השקר ולדעת שיש מישהו שמנהל את העולם הזה, והוא זה שחותם.

"חזרתי הביתה, ובפעם הראשונה זכיתי לומר תפילה של אישה בהריון. בסוף התפילה היה כתוב: 'כי קרוב השם לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת', ופתאום הבנתי. זה השורש - 'באמת', באמונה תמימה, לחזור לפשיטות ולתמימות, למאה אחוז הקדוש ברוך הוא.

"להיות במקום הזה, זו עבודה קשה. אנחנו רגילים להתבטל בפני הרופאים. הרי הם יודעים, הם מבינים... אבל ההכרה שהם רק בשר ודם ויש מלך כל-יכול שגוזר חיים לכל חי הייתה מטלטלת, משמחת והכי מנחמת בעולם", אומרת לילך.

דופקת על הדלת

"בח' בסיון, יום אחרי חג השבועות, סמוך להילולת הבעל שם טוב ותשעה חודשים אחרי המסע לקברי הצדיקים באוקראינה, ילדתי בן בריא ושלם. המוהל היה, איך לא? הרב רוני, וייקרא שמו של הילד: רועי ישראל. כן כן, זה השם שהשתרכב לי לתוך הרשימה בציון של רבי נתן.

"כשרועי ישראל היה בן שנה ושלושה חודשים נסענו שוב במסגרת מסע לציוני

לא היה דבר שלא עשינו - טיפולים אלטרנטיביים, טיפולים פסיכולוגיים, שתיית מיצויים שונים, סגולות, רבנים, שיטות לפתיחת חסימות... ברוב ייאוש הלכתי אפילו לאיזו מכשפה שרקחה לי תרכובות מבעיתות. הייתי מוכנה להכל

"בבוקר, בבית הכנסת, העלו את בעלי לקרוא את ההפטרה על אלקנה וחנוה. אני יושבת בעזרת נשים, בוכה ולא מאמינה. דווקא השנה נתנו לו את ההפטרה הזו? עוד רמז מהשמיים לפקידת עקרות שמתחוללת, מי יודע, אולי ברגעים אלו ממש...

"בין ראש השנה לכיפור, בעשרת ימי תשובה, בימים הקדושים בהם ישראל עמוסים במצוות ומעשים טובים, התבשרנו בבשורה המרגשת: אנחנו בדרך להיות הורים. 'מקימי מעפר דל, מאשפות ירים אביון' - זה היה הפסוק שליווה אותי כל הדרך לבדיקה וחזור.

"אבל הדרך עדיין הייתה רצופה מכשולים. בסוכות הרגשתי מאוד לא טוב. היו לי כאבים חזקים, וכאמור, הכרתי כבר את הכאבים האלו ומה המשמעות שלהם. הגענו לרופא, והוא הורה לי להיכנס לשמירה. יש חשש להפלה מאיימת, ועליי לשכב ולא לזוז.

"בבוקר שמחת תורה המצב החרף. התמוטטתי בדרך מבית הכנסת. בעלי ליווה אותי הביתה, ושנינו היינו בטוחים שהכל נגמר. הסתכלתי על המחטים והתרופות שמילאו את המדף וחשבתי לעצמי: 'זהו, אני עם הדברים האלו סיימתי. כנראה זה מה שהשם רוצה. לא יהיו לי ילדים בדרך הרגילה, אולי בדרך אחרת...'. לקחתי את הסיידור בחולשה, אמרתי את תפילת התודה, וזו הייתה הפעם הראשונה שהצלחתי להודות גם על מה שאין לי.

"ישבתי שם והודיתי על האין: תודה שאני לא אמא. תודה שלא ילדתי. תודה שאפשר לי להגשים את התכלית שלי בדרך אחרת. שנים אני תזונאית ועובדת בפגייה. מדריכה הורים, עוזרת לתינוקות וילדים. הוספתי גם על זה תודה: תודה שזיכית אותי לעזור לתינוקות של אחרים, כנראה זאת התכלית שלי... באותם רגעים, הלב שלי היה שלם. אני לא יכולה להסביר את זה, אבל כל הכאבים לא יכלו לאמונה החדשה שנולדה לי שם בקברי הצדיקים באוקראינה.

עצת ההתבודדות והעביר שיעור ב'ליקוטי מוהר"ן', נורית העבירה לנשים שיעור ב'סיפורי מעשיות', הכרנו את ספר התפילות הגדול של רבי נתן 'ליקוטי תפילות', ועולם חדש של עבודת השם נפתח בפנינו. אנחנו דתיים-לאומים מהבית, ובכל זאת לא היינו חשופים לכל היופי של תורת החסידות. לא ידענו מהי התבודדות, איך בדיוק מדברים עם השם. לא הכרנו את הספרים הקדושים האלו. המסע הזה היה נס. נס גלוי של חיים שלנו. 'הגענו לאומן, ושם שוב נשברתי. ישבתי על כיסא ונתתי לדמעות לזלוג על פני. פתאום קרה משהו הזוי. משום מקום הגיעה אישה והניחה עליי תינוק. 'זהו! יהיה לך תינוק! השנה יהיה לך תינוק! את תראי שיהיה לך תינוק!' היא קראה בהתרגשות. הכל היה מטושטש לי, אבל הרגשתי עליי משהו חם, מתנועע, פועה. מאיפה הגיע התינוק הקסום הזה? זאת הייתה אישה שלא הייתה בכלל שייכת לקבוצה שלנו. 'התינוק הזה הוא הסגולה שלך!' המשיכה לומר לי האישה הזרה. הרגשתי בתוך סרט, כביכול השם מדבר איתי דרך כל הדברים שם. חזרתי לארץ לילך אחרת."

ניסיון אחרון

"ישבתי עם בעלי לשיחה אחרי שחזרנו לארץ. מלווים במטען רוחני ואורות גבוהים שלא הכרנו כל חיינו. 'ננסה פעם אחרונה?' הוא שאל. הסכמתי. רוח חדשה הייתה בי. למרות שקודם לכן החלטתי שלא אכנס שוב למסכת הטיפולים הכואבת, אולי עכשיו עם המטען הזה נזכה לישועה? 'נשים את כל התפילות שלנו על הניסיון האחרון הזה', אמר בעלי. הלכנו על זה. זה היה ממש לפני ראש השנה, החג נכנס ועדיין לא ידענו אם הטיפול הצליח או לא.

"בליל ראש השנה הרגשתי מאוד לא טוב. מניסיוני המר, ידעתי שזה לא סימן שמנבא טובות. הערתי את בעלי באמצע הלילה. 'אני לא מאמינה ששוב לא הצליח!' בכיתי לו. 'תחשבי מחשבות טובות, יהיה בסדר', הוא מלמל. התחלתי להגיד 'תיקון הכללי', המשכתי לסידור החדש שקניתי. קוראת מתוכו תפילה ועוד תפילה. הגעתי לתפילה של תודה, וזו הייתה הפעם הראשונה בחיי שהודיתי באמת להשם. לבעלי היה במשך שנים ספר ליד המיטה - 'אמרת תודה ונושעתי', ואני בציניות הייתי אומרת: 'אמרת תודה ולא נושעתי'... ופתאום אני מוצאת את עצמי אומרת תודה להשם גם על האתגרים והקשיים.

"ככה ישבתי ואמרתי תהילים, מנסה לסבול את הכאבים שתקפו אותי. 'לילך', חזרתי ואמרתי לעצמי, 'זה 100 אחוז אמונה - אין 99, זה המבחן שלך, אמונה. אל תתני לשום מחשבה רעה להיכנס לך לראש ולהפיל את רוחך'. חיזקתי את עצמי. חזרתי על המילים 'ישועת השם כהרף עין' במשך שעותיים תמימות! עד שהרגשתי טוב יותר וחזרתי לישון.

הצדיקים באוקראינה – הפעם כדי להודות. הרגשנו שאנחנו גיבורים בתוך סיפור חסידי מימי הבעל שם טוב. סיפורנו את הסיפור שלנו לחברי הקבוצה, וההתרגשות הייתה אדירה.

”באותה נסיעה הלכתי לציונו של רבי נחמן בשנית וביקשתי תאומים. שהיתי כל הזמן בציון ובכיתי את נפשי. התבודדתי ולא עזבתי. תאומים, בבקשה, חזרתי ואמרתי, 'השם הכול יכול, תן לי במתנת חיים עוד שתי נשמות'.

”חזרנו לארץ ונכנסנו שוב למסכת הטיפולים – שהצליחו. והנה, אני נושאת בקרבי תאומים. 'נו, גם ככה רוב הסיכויים שזה לא יישאר...', שמעתי את הפה שלי אומר דיבורים של קטנות אמונה. וכך היה... אחד נפל, אחיו נשאר. ראיתי איך משמיים מחכים לי שאאמין מכל הלב, איך הדיבור שלנו בורא מציאות. התחזקתי שוב לחשוב רק מחשבות טובות, והרבותי בתפילות שההיריון יחזיק, שהעובר ישרוד עד הסוף.

”ברוך השם, נולד לנו תינוק מתוק. הברית שלו התקיימה בהילולא של רבי נחמן בח"י תשרי, ונקרא שמו בישראל: אריאל נחמן. אריאל – ראשי תיבות של הפסוק 'אֵל־רַחוּם הַשֵּׁם אֱלֹהֵינוּ', וזהו אחד משמותיו של בית המקדש. הרי בסוכות, זמן העלייה לרגל, הגעגועים למקדש גואים.

”הגעתי כבר לגיל ארבעים ואחת, ומאוד רציתי בת. באוקראינה הייתה מלחמה וזה הקשה עלינו לנסוע, אבל הצורך להתפלל אצל הצדיקים בער בי. מה עושים? נוסעים לרשב"י.

”זאת לא הייתה הפעם הראשונה שביקרנו שם. אם לחזור אחורה, רשב"י עשה לנו הכנה לנסיעה הראשונה לאוקראינה. זה היה עוד לפני הכל, באותם ימים חשוכים וכאובים. הייתי לפני טיפול כואב נוסף. פורים התקרב ולא רציתי להישאר בבית, בשכונה. פורים זה חג של ילדים, ועם השנים נהיה לנו קשה לראות כל כך הרבה ילדים מתוקים מחופשים. זה הציף את הניסיון בעוצמה. רציתי לנסוע לשבת

נסענו לצפת, ובמוצאי השבת היינו מוזמנים למסיבת פורים אצל חברים. לא רציתי. לא הייתי מסוגלת לשמוח, אני לא שם.

”מצאנו את עצמנו יושבים באוטו ומדממים מנוע. 'מה עושים?' שאל אותי בעלי. 'מה את רוצה לעשות בערב פורים?' 'אין לי מושג', עניתי לו, אבל לחגוג עם החברים לא הייתי מסוגלת. אנחנו ממשיכים לשבת. אני משוטטת בעיניי על העוברים והשבים, ופתאום אני רואה שלט. 'מירון' כתוב עליו. 'בוא ניסע לרבי שמעון, לשם אני רוצה לנסוע!' אמרתי, כשבעצמי אין לי מושג מדוע. לא היינו אז בקטע של תפילות בקברי צדיקים... 'את בטוחה? 11 בלילה, לשם את רוצה לנסוע בערב פורים?', אייל לא הבין, אבל אני רציתי.

”הגענו. הציון היה ריק. רק אני והצדיק. עזרת הנשים הייתה כולה לרשותי. השתטחתי על הציון, בוכה... 'אני לא יכולה יותר!' שאגתי. 'אני לא יכולה לשים על עצמי מסכה ולשחק אותה שמחה כאילו הכול כרגיל כשכלום לא כרגיל אצלי. אנא, ריבונו של עולם, תסיר ממני את המסכות האלו, אני רוצה ילד! אני רוצה ילד!...' הרגשתי שאני כמו מרדכי בן קיש, דופקת ונוקשת על דלתי רחמים. חצות לילה הגיע. לא ידעתי אז שחצות הלילה של פורים הוא עת רצון גדולה. אני חושבת שהנסיעה הזו הייתה השלב הראשון של ההתקלפות שלנו.

”עכשיו, כשרציתי בת ושערי השמיים נסגרו לטיסות לאוקראינה – זה היה הפתרון. נסענו לרשב"י כשאנחנו מתפללים להצלחת הטיפול, ומגיעים גם

ראש השנה תשפ"ו. מתחילים נקי.

מבצע אלול בעסקו

מתקנים עכשיו על המכשיר שלכם סינון איכותי של עסקו ונהנים מחברה חזקה ואמינה ושרות הלקוחות הטוב ביותר!

149 ש"ח בלבד
במקום 299 ש"ח
ברכישת מנוי שנתי

התקנת סינון במכשירי סמסונג בחצי מחיר

התורה. החיים. הלימודים.

במרכז

המדרשה להוראה - אוריה בגבעת שמואל

בראשות הרב יהושע שפירא והרב ברוך סלי"

מדרשה + תאריך בחינת בשלשה ימים

מערך הסעות
מהמדרשה

דירת מדרשה
בגבעת שמואל

הצטרפי לחבורת קודש במרכז הארץ

וצאי לדרך ברוח גדולה

בואי להכיר!

אחריו לבקש שוב ושוב. התחננתי לבת, כל כך רציתי בת.
"בחסדי ה', הטיפול הצליח ואני נשאתי ברחמי בת, אבל
הרופאים אמרו לי שיש סיכון שעלול להוביל לכריתת רחם.
הם שלחו אותי לבצע ניתוח מורכב. 'אנחנו ממליצים לך
לעבור אותו בתל השומר, שם יש אפס אחוז תמותה!' אמרו.
רק הביטוי הזה - 'אפס אחוז תמותה' - הוציא אותי מהאיזון.
'עכשיו אנחנו נוסעים לרבי שמעון!' אמרתי לבעלי. נסענו,
בכיתי והתחננתי שיפעל למעני בעולמות העליונים ויהיה
מליץ יושר, שכל מה שהרופאים אומרים יתגלה
כטעות. 'אני מבקשת הריון תקין ולידה קלה, אנא
רבי שמעון...'

"בשבוע 24 הגענו לרופא המומחה. הוא
עשה הערכה כשברקע אינספור תפילות, וגם
באותם רגעים הפה שלי לא הפסיק למלמל.
המומחה בודק. מהמהם. בודק שוב. 'למה
הגעת אליי בעצם?' הוא שואל. אני מספרת
לו על התזה המפחידה של הרופאים. הוא
מציץ במסמכים. מצחו מתקמט ממחשבות.
'אני לא רואה שום דבר! הכל תקין...'
הוא אומר לבסוף. לא האמנתי שזה יכול
להיות. הרי הרופאים אמרו, וזה היה ברור
ללא כל ספק שהמצב מסוכן! 'אני לא יודע' אמר הרופא,
'אני רואה את ההפניה, אבל אני לא מוצא שום דבר!'. זה
היה ברור. שוב, כוחם של הצדיקים שמר והגן עליי.
"במוצאי ל"ג בעומר, י"ט אייר, ביום הנישואים העשרים
שלנו נולדה הנסיכה. הסתכלתי עליה בפליאה, ממשת
את הפלא הקטן הזה שקיבלתי במתנת חינוס. 'הקב"ה הוא
התסריטאי הטוב ביותר', מלמלתי. זה היה מעל כל דמיון.
קראנו לה נעמי טליה. חלק מהאותיות של רבי שמעון נמצאות
בשם נעמי, וטליה - ראשי תיבות: טוב להודות להשם.

שמחה פורצת גבולות

"היום נעמי טליה כבר בת שנתיים, ועם הלידה שלה נכנסה
בי כזו שמחה - שמחה שרציתי להפיץ הלאה. להרים את
כל עם ישראל ולהצית את הנשמות. הרגשתי שזו השליחות
שלי עכשיו. במקצועי כיום אני מלווה זוגות בטיפולי פוריות
ותזונאית לתינוקות והגיל הרך, ובנוסף אני גם דיגיטאית
ומתקלטת באירועים וערבי נשים, כשבדרך אני גם מפיצה
את בשורת האמונה באמצעות הסיפור האישי שלנו.
"אני מאמינה בכוח של השמחה, הניגון והשירים. לראות
נשים שמחות על הרחבה, זה עבורי הסיפוק הגדול ביותר.
את רואה את הניצוץ האלוכי מאיר, וזה מדהים. לבורא עולם
אפשר להתחבר דרך תפילה אבל גם דרך הניגון והשמחה,
וזה כמובן חלק ממה שמלמדת תורת החסידות.

"אני מסתכלת אחורה, על הדמות הכבויה שהייתי,
ויודעת שבלי הניסיון הזה שעברתי לא הייתי זוכה
לתעצומות הנפש שיש לי כיום. כאמור, כשטסתי
לאומן במסע הראשון זה היה בחודש אלול, אבל
לא הייתי מחוברת לזמן. ידעתי מה אומר התאריך,
אבל זה לא הזיז בתוכי דבר. סתם עוד תאריך...
כיום, כשחודש אלול נכנס, הלב שלי מפרפר
בהתרגשות. זה וואו! חודש של קרבת אלוקים,
של המלך שמגיע לשדה שלי. קרוב ואוהב.

"אני מודה לבורא עולם על כל מה שהוא
העביר אותי. אני מרגישה שהוא איתי וממשיך
ללוות אותי, ואני יודעת בבירור שכל אחד ואחת שיפנו
אליו ויבקשו במאה אחוז אמונה - לא תשעים ותשע - את
ההכרה שהוא המלך והוא מזיז את כל המהלכים בשמיים
ובארץ, יראו ניסים".

**עולים
להר הזיתים**
כמיטב המסורת של 'קרן אביה'

90 שנה לעלייתו למרומים של מרן הראי"ה קוק זצ"ל

כשהנשמה מאירה

שבת של אמונה
מול מקום המקדש

גם הרב יוסף שלמה ורצל ויצן
הר"ר של גיבור ישראל
ישראל עמיחי הכהן ויצן הי"ד

גם מנחם ויעל וידר
הר"ר של גיבור ישראל
אלישיב איתן וידר הי"ד

יום שישי - סיוורים | שיחות | ארוחת צהריים קלה | תפילות בסגנון קרליבך | עונג שבת
שבת - תפילות חגיגיות | פאנל עם רבנים, לוחמים, פצועי צה"ל ומשפחות שכולות
ומשפחות חטופים | שיחות | סעודות כיד המלך מוצ"ש - הבדלה מוזיקאלית

הרב אברהם זרביב
דיין בבית הדין הרבני בת"א
לוחם בסיירת גבעתי

הרב יוסף ש. ויצן
רב היישוב פסגות
אביו של סמ"ר עמיחי ויצן הי"ד,
חבר כיתת הכוננות בכרם שלום

הרב יהושע שפירא
ראש ישיבת ההסדר רמת גן

ישראל פרנס
הזמר החסידי, שיביא סיפורים
בלעדיים מחצרות האדמו"רים

אלידע בר שאול
חוקר, מורה דרך
ואיש ידיעת הארץ

דיצה אור
אימו של אבינת אור הי"ו
שחמוף בעזה

אירוח שישי-שבת חוויתי
**פרשת
כי תבוא**

**י"ט-כ'
אלול**

תשכ"ה
(12-13 לספ"ט)

**במלון
שבע הקשתות**
על הר הזיתים
מול מקום המקדש

קרן אביה

לע"נ אביה יהושע ז"ל גולדברג

חגיגות: רבנים | **קרן אביה יקום!**

הסעות בהדרכת מראש | מס' חדרים מוגבל | פנסיון מלא | עבודה עברית - צוות שומר שבת

להזמנות: ריבקי - 050-9287878 | rivkib@gmail.com

מה הקשר בין תורה עמוקה לסיפורי מופתים של **פקידת עקרות וקפיצת הדרך?** • החולשה של האדם היא **היופי שלו**, כזה שהמלך מתרגש ובא לצפות בו • להרגיש דבקות זה טוב, אבל **להתעלות מעל ההרגשה** זה עוד יותר טוב...
לקראת ח"י אלול, יום הולדתם של הבעש"ט ובעל התניא: בפרק שלפנינו מתוך הפודקאסט '**הללו**' מבית 'צמאה', **הרב נחום גרינוולד** עורך כתביהעת 'היכל הבעל שם טוב' ו**הרב נתנאל לדרברג** מחבר הספרים 'סוד הדעת' על הבעל שם טוב ו'השער לאין' על המגיד ממזריץ', יוצאים למסע בעקבות הניגון 'שלוש תנועות' המשקף בתוויו את שלושת מחבריו הגדולים • תנועות שונות, תורה אחת

הוא התחיל להשפיע עד שחולל את המהפכה הגדולה של החסידות. לעומת זאת, הדרך בה הוא צמח והופיע היא די בגדר תעלומה. מה אנחנו כן יודעים על ילדותו וראשית דרכו של הבעל שם טוב?

הרב נתנאל לדרברג: על חייו הפרטיים אנחנו יודעים מעט. הוא נולד בסביבות 1700 (לפי המסורת החב"דית – בח"י באלול תנ"ח, 25.8.1698), והתייתם משני הוריו בגיל צעיר. הוא נהג לטייל ביערות, וכשהוא גדל העסיקו אותו בכל מיני משרות זוטות כגון עוזר מלמד או שרת בבית הכנסת. רבים מהסיפורים המוכרים לנו מתחילת דרכו הם עלומים מעט. את שמות הדמויות שלימדו אותו אנחנו לא כל כך מכירים; את מי הוא פגש ביערות אנחנו לא יודעים. הוא נישא לרעייתו חנה (בנישואיה השניים), שהייתה אחותו של ר' אברהם גרשון קיטובר, מחכמי הקלויז (בית המדרש הקהילתי) בברודי. אחרי חתונתו, הוא עובד כעוזר מלמד

להבין את הסיפור הזה עלינו לצלול לעומק דמויותיהם של הצדיקים המופלאים הללו, ולהבין את החידושים והמהפכות המרכזיים שהוביל כל אחד מהם בעולם היהודי.

כשהכל סביב רועד

הזמן: המאה ה-18. המקום: מזרח אירופה. היהודים מתחילים להתאושש מפרעות ת"ח ות"ט האיומות, תוך שהם חיים בדלות ובעוני מחפירים. בתוך התקופה הקשה הזו מגיעה בשורה חדשה: החסידות. והאיש שמתחיל את הכל הוא רבי ישראל, המכונה 'בעל שם טוב'. **הרב נחום גרינוולד:** הבעל שם טוב הוא דמות קצת מסתורית. אנחנו מכירים את הבעל שם טוב בעיקר מהשלב שאחרי התגלותו שבו

'שלוש תנועות' הוא אחד הניגונים המיוחדים והקדושים בחסידות. יש בו שלושה חלקים, שכל אחד מהם מיוחס לאחד מאבות החסידות: החלק הראשון לבעל שם טוב, השני למגיד ממזריץ', והשלישי לבעל התניא.

אנחנו לא יודעים מתי בדיוק חוברו תנועות הניגון בשלושת דורותיה הראשונים של תנועת החסידות, אבל דבר אחד ודאי: אין עוד ניגון כזה בכל העולם החסידי. בכלל, נדיר למצוא ניגון שתחילתו הולחנה בידי אדם אחד והמשכו בידי אדם שני, בטח כשמדובר בשלושה אנשים שונים, ועל אחת כמה וכמה ניגון שמיוחס לשלושת אבות החסידות: רבי ישראל הבעל שם טוב, מייסד החסידות הכללית; תלמידו וממשיך דרכו רבי דוב פרידמן, המגיד ממזריץ'; ותלמידו מייסד חסידות חב"ד ומחבר ספר התניא, רבי שניאור זלמן מליאדי, אדמו"ר הזקן.

שלושת חלקי הניגון מספרים את סיפורה של החסידות בשלושת דורותיה הראשונים. כדי

להביא את האלוקות לתוך העולם. העולם והקדוש ברוך הוא הם לא שני דברים נפרדים, חלילה, שלכן אנחנו צריכים כמה שיותר להתרומם ולהתפשט מהעולם, אלא להפך: "ה' הוא הָאֱלֹקִים בְּשֵׁמִים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת, אֵין עוֹד", והתפקיד שלנו הוא לחשוף אותו מבעד להעלם וההסתר של העולם. את הנקודה הזו ניתן לראות, קודם כל, בחייו האישיים של הבעל שם טוב עצמו.

הרב לדרברג: נכון. הייתה לו זוגיות, הורות ומשפחה. הוא עישן מקטרת וטיפל בסוסים. בדרך כלל הוא נמנע מסיגופים. ייתכן שהוא לא הרבה בעיסוק עם צרכי הגוף, אבל לא כעבודה מסודרת ומתוכננת. הוא לא היה מהאנשים שרק ספונים בתוך הספרים בבית המדרש. הוא הרבה להיות בדרכים ולפגוש יהודים. הייתה לו יכולת מופלאה לנוע בין 'דרי מעלה' ל'דרי מטה', בלי הכאבים הגדולים של החיכוך והמעבר בין העולמות. זו הנקודה: דווקא הבעל שם טוב שנמצא בתוך העולם ולא פרוש ממנו, שמסתובב ומדבר עם אנשים, הוא זה שמחולל ניסים ונפלאות. בכך הוא מעביר מסר: הקדוש ברוך הוא והעולם לא סותרים. אין עוד מלבדו, ואפשר ממש לחיות כך.

הרב גרינוולד: עצם העניין שהיה 'איש מופת' כמו הבעל שם טוב, הוא עצמו המהפכה. הבעל שם טוב חשף את המהפכה הזו לא כשיטה רעיונית. להפך: הוא חולל את המופתים בעולם ובכך גילה את השיטה שלו, ורק לאחר מכן ומתוך כך התפתחו ההסברים. כל הרעיונות והתורות שהוא אמר לאחר התגלותו היו דבר נוסף על עצם התגלותו באותות ובמופתים לפני כן.

במקום להסביר לאנשים שאין עוד מלבדו, הבעל שם טוב פשוט העביר את המסר באופן חזותי. כך, עובדי ה' רציניים שפגשו

הבעל

פודקאסט
הניגונים
של

הרב גרינוולד: כאשר אדם הגיע לבעל שם טוב, הוא הרגיש כאילו הוא מתחשמל. יש סיפורים על אנשים שממש פחדו להיות לידו, משום שכל המציאות סביבם הייתה מתנועת מרוב קדושתו

לגלות אלוקות בעולם. זו הנקודה המרכזית בחיידושו של הבעל שם טוב – הוא שאף לחשוף את האלוקות, כך שיהיה ניתן לראות ולהרגיש אותה בתוך העולם. לעומת תנועות קבליות אחרות ששאפו להעלות את האדם למעלה, לתת לו 'לעוף' ולהתפשט מהגשמיות כמה שיותר, הבעל שם טוב כיוון

בתלמוד תורה, ומלמד ילדים קטנים את אותיות לשון הקודש. אבל פתאום הוא מתפרסם.

הרב גרינוולד: לפי מה שכתוב בכל מיני מקורות, בגיל 36 הוא מתגלה. הוא לא מתפרסם בגלל שיטה פסיכולוגית או פילוסופית חדשה שהוא מביא לעולם, אלא בגלל הדמות שלו – 'בעל שם' שמחולל ניסים ונפלאות בעולם. בעיירות היהודיות מתחילים להישמע סיפורי מופתים ששנים רבות לא נשמעו בעם ישראל.

הרב גרינוולד: אפילו המופתים של הבעל שם טוב שונים ממופתים שחוללו צדיקים אחרים. אני לא מדבר על המופתים המפורסמים, כגון תחיית המתים וקפיצת הדרך וכדומה, כמו שכולם מכירים מסיפורי הבעל שם טוב. אני מדבר על דברים אחרים. לדוגמה, בספר 'שבחי הבעל שם טוב' מתואר שכאשר הבעל שם טוב התפלל, חפצים בסביבתו התחילו לרעד.

השאלה המתבקשת היא: למה? הרי אנחנו יודעים שהחסידות רצתה להביא לעולם מהפכה של נשמה וכוונה. שיהודים יקיימו תורה ומצוות לא כ"מצוות אנשים מלומדה", מתוך הרגל יבש, אלא יעבדו את ה' מתוך אהבה לקדוש ברוך הוא ויראה מפניו, עם חיות ותשוקה ושמחה וכוונה פנימית בקיום המצוות. אם זו הכוונה העיקרית של החסידות – למה הבעל שם טוב, מייסד החסידות, מתפרסם דווקא בגלל מופתים מופלאים שהוא מחולל, עד שהוא מקבל את הכינוי 'הבעל שם טוב'?

נכון שההתקשרות אל הצדיק והאמונה בכוח תפילתו ותורתו לישועות בגשמיות וברוחניות מהוות עניין גדול בחסידות, עד היום; אבל הערך המרכזי של החסידות איננו ניסים ונפלאות אלא עבודת ה' פנימית. אם כך, למה הקדוש ברוך הוא הוריד לעולם את נשמת הבעל שם טוב בדמות 'בעל מופתים' שמסתובב בהרים ובכפרים ומחולל ניסים ונפלאות?

חשיפה תמורת תעופה

כדי להשיב על השאלה הזו נצטרך להבין איך מתפרסם החידוש הגדול של החסידות על פני שלושת דורותיה הראשונים, כפי שמשקף זאת הניגון שלנו. ניגון אחד, שלושה חלקים, שלושה דורות.

הרב גרינוולד: אפשר לומר שמה שאפיין את הבעל שם טוב, לעומת תנועות אחרות שהיו לפניו – כמו המקובלים, חסידי אשכנז וכיוצא בזה – הוא שמטרתו העיקרית הייתה

שרוחה ביהדות לפני שהגיע הבעל שם טוב התייחסה אל העולם כמקום נחות ומלוכלך, שאנחנו רק רוצים לעבור אותו בשלום ולהגיע לגן עדן. אבל הבעל שם טוב לימד שהעולם יכול להיות כלי לגילוי אלוקות, וזוהי תכליתו – לגלות את הקדוש ברוך הוא במקום הכי נמוך ומגושם.

האמירה היא כזו: בעצם הגשמיות יש אלוקות, ועל ידי המצוות אנחנו חושפים אותה, ולכן הגשמיות היא כלי לאלוקות בדיוק כמו עולמות עליונים. זו הייתה הבשורה המרכזית של הבעל שם טוב.

תמיד ממוקד בעניין

אבל הבשורה הזו מתבטאת לא רק במעשים של הבעל שם טוב בעולם – בניסים, במופתים ובהתנהלות המופלאה, אלא גם בחלק הרוחני, כמו שהוא מתאר באיגרות שלו, בעליות הנשמה הרבות שהוא עשה, אנחנו רואים בהן פשטות מסוימת.

הרב לדברג: יש דרגה שבה האדם כבר כל

לידו, משום שכל המציאות סביבם הייתה מתנועעת מרוב קדושתו.

זה קשור לתפיסה גדולה יותר של החסידות, שתכלית הכל היא דווקא גילוי אלוקות בעולם, בגאולה האמיתית והשלמה, שאז "ינגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדו כי פי ה' דבר" – יראו אלוקות במוחש. התפיסה

את הבעל שם טוב במסעותיו בין הכפרים והעיירות, קלטו את העניין הפנימי שיש כאן והפכו לתלמידיו. זוהי גם השפעתם של תפילתו ומעשיו הרוחניים. הרי החסידות מלמדת אותנו שבכל פעם שאדם מקיים מצוה, מתפלל או לומד, הוא מגלה אלוקות בעולם – רק שאנחנו לא כל כך מרגישים את זה.

זה. אבל כאשר הבעל שם טוב התפלל, ראו והרגישו איך העולם חווה את התפילה יחד איתו. ראו במוחש שכאשר הוא התפלל, או עשה מעשה רוחני אחר, המציאות קיבלה חיות.

זהו הסיפור הגדול סביב דמותו של הבעל שם טוב. ההתגלות שלו הייתה כזו שמי שהסתובב לידו, מי שראה אותו מתפלל, לא היה יכול להישאר אדיש.

הרב גרינוולד: כאשר אדם הגיע לבעל שם טוב, הוא הרגיש כאילו הוא מתחשמל. יש סיפורים על אנשים שממש פחדו להיות

ט"ו

את מוכנה לשינוי?

את כבר יודעת שהגיע הזמן לעשות שינוי בחיים שלך לחשב מסלול מחדש

הצעד הבא שלך הוא לימודי אחיות!

הרשמי עכשיו למסלול הסבת אקדמאיות לאחיות בבי"ס לאחיות ע"ש מסלר בבי"ח לניאדו

השמה מידית בעבודה למתאימות

מלגות למתאימות

בית הספר האקדמי
לאחיות ע"ש מסלר
מרכז רפואי צאנז - לניאדו

*הפתיחה תלויה במספר הנרשמות והמתקבלות לתכנית

לפרטים נוספים, להרשמה ולתיאום ראיון קבלה:

www.laniado.org.il | 09-860-47-78

ויהי האדם לציפור מדברת

הדור הבא אחרי הבעל שם טוב הוא המגיד ממזריץ', רבי דוב בר.

הרב לדרכרג: רבי דוב בר ממזריץ' גדל בוהלין שבאוקראינה, במקום של לימוד תורה רציני, כולל תורת הקבלה. כאשר הוא מגיע אל הבעל שם טוב, פער השנים ביניהם לא גדול. הוא כבר בעל מעמד תורני, תלמיד חכם מוכר ומכובד בקהילת מזריץ'.

עצמו, לא משנה איפה הוא – למעלה, למטה, בחוץ, בפנים.

ייתכן שזה הממד שאנחנו שומעים בתנועה הראשונה של הניגון (בביצוע מיוחד של חיליק פרנק עבור הפודקאסט). זו תנועה שאין בה שום מאבק, חיכוך או עליות וירידות דרמטיות, כי אצל הבעל שם טוב הכל היה מחובר.

הרב לדרכרג: זה הבעל שם טוב. משהו מהתדר הזה קיים בתנועה הראשונה של הניגון 'שלוש תנועות', שהיא כוללת הכל, אבל בלי הניגודים, בלי כאב החיכוך, העליות והירידות, שכולנו חווים ביום-יום.

כך בטל ומחובר לדבר עצמו, שאין לו אפילו מודעות לחוויה שלו, לקרבה ולריחוק שלו. תנועות הנפש השונות הללו, שמצד אחד מבטאות קרבה גדולה אבל מצד שני עלולות לבטא גם מרחק, פשוט לא קיימות אצל הבעל שם טוב. הוא תמיד הבעל שם טוב. לכן העולם שלו יותר 'מרווח'. הדבקות שלו בנושא מסוים לא מפילה אותו בנושא אחר, כמו שסביר שיקרה לכולנו. הרי כולנו חווים 'רצוא ושוב', וממילא כמעט כל עלייה תגרוור אחריה ירידה. אצל הבעל שם טוב זה לא כך.

את הדרגה הזו מתאר אדמו"ר הזקן בספרו 'ליקוטי תורה' ומייחס אותה לצדיקים גדולים, כמו רבי שמעון בר יוחאי, שיכולים לעלות למעלה ובו זמנית להיות למטה, בלי 'רצוא ושוב', אלא בפשיטות.

הרב לדרכרג: נכון. אגב, מעניין שבדפוס של ליקוטי תורה הדרגה הזו מיוחסת לרשב"י ולא ר"י הקדוש, אבל בהגהות של הרבי הרש"ב, הרבי החמישי בשושלת חב"ד, שנעתקו מכתב יד על גיליון הליקוטי תורה שלו, אחרי המילים 'רשב"י והאר"י', כתוב 'וכן הבעל שם טוב ז"ל'.

המדרגה הזו זרה לנו משום שאנחנו חיים על הרצף של 'רצוא ושוב': 'רצוא' – עלייה, תשוקה בתפילה או דבקות בלימוד, ואז 'שוב' – נפילה למטה, בחזרה לחיים ולעולם. אצל הבעל שם טוב, מלכתחילה המאבק הזה לא קיים.

הרב לדרכרג: בעיניי, זו דרגה מופלאה של דמות שהיא פלאית למעלה ולמטה כאחד. פעמים רבות לאורך החיים העיסוק שלנו ממוקד בעצמנו ובחוויה שלנו במקום בעניין עצמו – בעבודה, בתורה, בתפילה. זה מה שמבטאים הניגודים שמלווים אותנו במהלך החיים – אני חווה, אני לא חווה, אני קרוב, אני רחוק. הבעל שם טוב תמיד ממוקד בעניין עצמו – זה יכול להיות גם בקרירות, לא בהכרח בהתרגשות – ולכן עבודת ה' שלו היא בעצם הרבה יותר רחבה, בגלל שהוא מסוגל להיות לא רק בדבקות רגשית של חווית יתר, אלא נקי וענייני, כמו דגי הים שהדם שלהם קר. הוא ממוקד בדבר

תואר שני במיוחד שני עבילן

חדש!
לימודים בשעות הבוקר
או צהריים-ערב

התקדמו לתואר שני בחינוך מיוחד
ורכשו את כלי הטיפול החדשניים ביותר

שלושה
מסטרים

לימודים בימי שני בבוקר
או בשעות אחה"צ-ערב

טובי המרצים בהובלת
ד"ר מיכל שרייבר דיבון

הלימודים יתקיימו במתכונת היברידית
המתקיימת ברובה בלמידה מרחוק

בתוכנית הבוקר ניתן לשלב תעודת מאבחנת דידקטית

הרצוג. לדעת. לחנך.

לפרטים: 077-9915242 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

הוא ממשיך את הקדוש ברוך הוא למלך בשר ודם שיש לו "ציפור מדברת" (תוכי מדבר), וממנה יש לו יותר תענוג מכל העצות שנותנים לו השרים שלו. אומר המגיד: האדם הוא בעצם תוכי מדבר. דמיינו לעצמכם אדם חשוב שיש לו יועצים שהוא מתייעץ איתם, ויש לו גם תוכי מדבר שלפעמים הוא הולך לשמוע אותו, והנחת־רוח שלו מהתוכי המדבר היא לא בגלל שהוא אומר דברים ממשיים או בעלי ערך בהכרח – הוא רק יודע לחקות. עם זאת, כאשר ציפור מדברת, זה מעורר שעשוע, הפתעה, יש בזה חן. כך גם אנחנו, בני האדם, יודעים רק לחקות. אבל דווקא החיקוי שלנו, משום שהוא חידוש, מעורר איזו השפעה בעולמות העליונים.

זו תפיסה שיש בה מתחים יותר גדולים. מצד אחד היא מכירה בחולשותיו של האדם, ומצד שני היא אומרת שהאדם פתאום משפיע על ידי הפתעה במעשים שלו. יש בזה כלי שימושי גם ביחס לזולת: רבי לוי יצחק מברדיצ'ב – שגם היה מתלמידי המגיד – היה יכול לראות אדם שמושח בזפת את הגלגל של העגלה תוך כדי שהוא מתפלל, ולהגיד: "פלאי פלאים, אפילו כשהוא מטפל בעגלה שלו הוא מתפלל..." ואדמו"ר הזקן חיבר ספר שלם שמעלה על נס את מדרגתו ועבודתו של הבינוני. כלומר, יש כאן יכולת לקבל בענווה את החולשה האנושית. מצד שני, זה גם יוצר התפעלות ממה שהאדם כן מצליח לעשות.

וזה מה שאנחנו שומעים בתנועה השנייה של הניגון.

הרב לדרברג: אם התנועה הראשונה יכולה להכיל את הכל ברפנות, אז בתנועה השנייה יש סוג של כניסה פנימה ופתאום קפיצה. אפשר לומר שהתנועה הזו מהדהדת את היכולת של המגיד, שהיה עובד ה' רציני ביותר. הוא לא הסתובב ביערות אלא כל ימיו היה ספון בתוך בית המדרש, עם שגרת חיים תובענית וקבועה. מספרים שאפילו אם משהו היוו בטעות את קופסת הטבק שלו, הוא היה מקפיד: מה פתאום אתה מזיז חפץ בלי סיבה? ! לכל דבר יש סיבה. הוא היה אדם מכונס ומרוכז מאוד, וכך גם התורות שלו 'מרוכזות' – מתמצות וסתומות יחסית. דווקא אדם כזה רציני, פתאום בא ואומר: אני מבין שיש באדם גם ממד לא רציני, והוא לא מזולזל, הוא לא חסר ערך, הוא לא מפריע, ואפילו לא שייך רק לאנשים הגדולים כדי לעזור להם לעלות לעולמות העליונים; אדרבה, לפעמים דווקא הממד הזה הוא הסוד של האדם. המפגש עם הלא־צפוי, עם החרגי, עם השונה, לפעמים מעורר חיוך ושמחה.

בתנועה הזו יש עליות וירידות, ודווקא כאן מגיע החידוש – שהקדוש ברוך הוא אוהב את "הציפור המדברת", את היהודי שיש לו ניסיונות ופיתויים, והוא מצליח לכפות

כאשר ציפור מדברת, זה מעורר שעשוע, הפתעה, יש בזה חן. כך גם אנחנו, בני האדם, יודעים רק לחקות. אבל דווקא החיקוי שלנו, משום שהוא חידוש, מעורר איזו השפעה בעולמות העליונים

הוא רואה כאן.

המגיד לוקח את החידוש של החסידות הכללית, של הדמות הגדולה של הבעל שם טוב, ומתחיל להלביש אותו בתורה, כאשר אט־אט מתחילים להתקבץ סביבו תלמידים.

הרב לדרברג: המקום של המגיד ממזיק בחוליה הזו, הוא לא רק של אחד מתלמידי הבעל שם טוב; הוא גם דמות מחוללת. הוא לא מצטט הרבה תורות של הבעל שם טוב, כלומר שהוא לא זה ששימר את הרעיונות של הבעל שם טוב. מה הוא כן עושה? על בסיס תורת הבעל שם טוב, הוא בונה שפה שלמעשה מאפשרת להרבה מאוד דמויות להתקבץ סביב תורת הבעל שם טוב. רבים מאוד מהצדיקים שאנחנו מכירים כגדולי החסידות – רבי אלימלך מליז'נסק, אחיו רבי זושא מאניפול, רבי נחום מצ'רנוביל, וכמובן אדמו"ר הזקן ואחריו כל שושלת חב"ד, ועוד הרבה – כולם היו תלמידי המגיד.

בתורות שלו, המגיד כבר מדבר על המאבק והמתח בעבודת ה'.

הרב לדרברג: נכון. באחת התורות שלו שואל המגיד: למה הקדוש ברוך הוא ברא את האדם? הרי יש לו מלאכים, חיות, אופנים, עולמות שלמים נשגבים כל כך! כתשובה

המעטירה, בה היה בית מדרש של מקובלים שממנו יצאו כמה ספרים על קבלת האר"י ועוד.

הכינוי 'המגיד' הוצמד אליו לא בגלל שהוא נודע כדרשן מופלא. בזמנו, אחד התפקידים בקהילות החשובות היה 'מגיד משרים' – תפקיד מיוחד שהמחזיק בו, שהוא לא דווקא מהדברנים של העיירה, הוא מעין 'כלי קודש' בתוך העיירה. הוא לא הרב, הוא לא אב בית דין, הוא לא החזן, הוא לא השוחט – הוא 'המגיד משרים'. אגב, רבי דוב בר היה גם 'מורה צדק', עסק בהוראה הלכתית צדק. יש גם הסכמה אחת שלו על ספר שעוסק בהלכות שחיטה.

ובכן, המגיד מגיע אל הבעל שם טוב כאדם בוגר ובשל. יש מסורות שונות בשאלת הסיבה שבגינה הגיע המגיד אל הבעל שם טוב בפעם הראשונה: יש אומרים שהוא היה סקרן לדעת מי זה הבעל שם טוב שכולם מדברים עליו, ויש אומרים שהייתה לו בעיה רפואית והוא נסע אליו כדי לנסות לקבל ממנו עזרה בריפוי. בכל אופן, אולי כאן מתחיל הסיפור: המגיד, במעמדו ומצבו היציב, מוכן לבדוק ולבחון את עצמו. כלומר, אדם שנמצא בתחילת מסעו בחיים, ברוך שהוא בודק את דרכו. ואילו כאן אנחנו רואים אדם שהוא כבר בשל, בעל מעמד, מבוגר, סביב שנות ה־50 לחייו, מגיע אל הבעל שם טוב וחושף את עצמו לתופעה שחורגת מאמות המידה שאליהן הוא רגיל. גם הפגישה עצמה לא מתנהלת כמפגש בין שני תלמידי חכמים. הבעל שם טוב מספר למגיד סיפורים לא ברורים... עם זאת, המגיד, בגלל המידות היפות שלו, נשאר ומסוגל להקשיב ולשמוע. רק לאחר מכן הוא פתאום פוגש את הבעל שם טוב בלימוד התורה שלו. אז המגיד מוצא כאן משהו, והוא מנסה לספר לעצמו מה יש כאן, מה

את עצמו – בלשון החסידות:
 "אתכפא" – לכיוון הנכון, וזה
 הדבר הגדול.

הדבר האמיתי

ואז מגיע אדמו"ר הזקן...
הרב גרינוולד: אדמו"ר
 הזקן נולד בח"י אלול תק"ה
 בליוז'נה לאביו ר' ברוך.
 אחר כך המשפחה עברה
 לוויטבסק. הילד שניאור זלמן
 צמח לעילוי גדול בתורה,
 ובגיל צעיר התחתן עם אשתו
 סטרנה. עתידו היה לפניו כאחד
 מגדולי הדור. בשלב מסוים,
 בגיל 20, הוא החליט לחפש
 לעצמו מורה. הוא שמע שיש
 מרכז במזריץ' ששם לומדים
 תפילה, ויש מרכז בוויילנה
 ששם לומדים תורה. הוא
 אמר לעצמו: ללמוד אני כבר
 יודע, אבל להתפלל אני לא
 יודע. ולכן הוא החליט לנסוע
 למזריץ'. תוך זמן קצר הוא
 נעשה תלמיד של המגיד
 ממזריץ', ולמעשה הצטרף
 לתנועת החסידות. חודשים
 ארוכים הוא שהה במזריץ'
 ולמד מהמגיד יחד עם חבריו,
 גדולי תלמידי המגיד.

הרב לדרכרג: אדמו"ר
 הזקן הוא צעיר התלמידים.
 למרות זאת, מבחינת היקף
 הידע והשליטה שלו, בספרות
 ההלכה וגם בספרות הקבלה,
 הוא הצטיין במיוחד. הוא היה
 גם פוסק הלכה וגם בקי גדול
 בקבלה. לפעמים יש תחושה
 שנכנסו כאן עשרה אנשים
 לדמות אחת...

אדמו"ר הזקן, שהופך להיות
 הרבי של החסידים באזור
 רוסיה – אחרי פטירת המגיד,
 ובפרט אחרי שרבי מנחם מנדל
 מוויטבסק עלה לארץ ישראל
 – לוקח את התורה של הבעל
 שם טוב והמגיד והופך אותה
 לשיטה עיונית, אותה הוא פורס
 בספר התניא.

הרב לדרכרג: אחד הדגשים
 שנותן אדמו"ר הזקן, שמתאים
 גם להיותו איש הלכה, הוא
 שאם אצל הבעל שם טוב
 הרצוא והשוב לא מורגשים
 בכלל ויש הרמוניה מושלמת
 בין העולמות, ואצל המגיד
 אפשר להרגיש את החיכוך בין
 העולמות, את העלייה ואחריה

וזה אולי מה שאנחנו שומעים בתנועה השלישית.
הרב לדרכרג: היכולת של חסיד חב"ד למסור את
 הנפש ולהיות בתנועה של שליחות, תוך כדי שהוא
 ייתן דגש דווקא על המצוות המעשיות, היא בעצם
 'מרככת' את ה'שוב'. כלומר, אם אנחנו רגילים
 ל'רצוא' ואז לנפילה ל'שוב', הרי שהמבנה שאדמו"ר
 הזקן מייצר הוא 'רצוא' שהוא עלייה ואז 'שוב' שהוא
 רגיעה אבל בעצם גם עלייה.

כך, בניגון המיוחד הזה, אנחנו שומעים את הסיפור
 של גילוי החסידות. שלוש תנועות, שלושה דורות:
 הבעל שם טוב לימד שאפשר לראות ש'אין עוד
 מלבדו', המגיד גיבש את הדברים לשפה ואסף סביבו
 תלמידים, ואדמו"ר הזקן גילה איך ה'אין עוד מלבדו'
 יכול להתגלות גם בשכל. ■

בתוכנית

נשים אהובות!
 מדרשת 'חן וחסד'
 שמחה להזמינכם

לערב התעוררות
ונשיבה
אל ה'

ביום ראשון י"ד אלול

• 17:30 התכנסות

• 18:00 הרבנית עידית איצקוביץ

הידיעה הרצון והיכולת
 (שער הקודש נ"ח).

• 18:45 הרבנית שרה אליסף

"לב טהור ברא כי אלוקים"

• 19:30 רעות שבתאי אשת החייל

גיא הי"ד שנהרג בלבנון
 לשוב מחדש.

הפסקה וכיבוד קל

• 20:30 התוועדות

עם צביקוש ורינת

הכנס מוקדש לעילוי נשמתה של
 האישה האהובה נדין פרנ'ון ע"ה

עלות 40 ש"ח

לתשלום והרשמה

נעם 055-688-8005

בית חינוך עיוורים

רח' דגל ראובן 6 קרית משה ירושלים

בואו להכיר את הנפש מהשורש

אמרי. אשנת. אייל

מסלולים
לגברים
ולנשים

מכללת 'תורת הנפש'

פותחת את ההרשמה לשנת תשפ"ז
למחזור ה-19 בתוכנית לימוד חד-תלת שנתית
של הכשרה מקיפה בתחומי הייעוץ והעזרה הנפשית.

בואו לגלות את העוצמות הפנימיות שיש בכם
ולפתור את האתגרים החדשים באמצעות שפה עתיקה
של פנימיות התורה, החסידות והקבלה.

הרב משה גנוט

אורלי טוויטו

ריקי שפירא

הרב נעם שפירא

אורה רבקה וינגרט

תורת
הנפש

בדרך הבעל שם טוב

בראשות
הרב גיסבורג

ירושלים, תל אביב, רחובות, בית אל ובזום

להרשמה ופרטים: 02-5662323

"וואו, אין לנו מילים להודות לכם, כל החיים שלי לא שמחתי כל כך" זה היה הסיכום החזק והממצה ביותר של הנופש של ארגון להב"ה השנה, ילד בן 15 (שעוד מעט בעזרת ה' נחגוג לו בר מצווה ועל כך באחד מהטורים הבאים) בעינים דומעות עמד ובכה שהנופש נגמר, אבל הוא שמח כל כך על מה שהיה, זאת השנה הראשונה בחייו שהוא יוצא לנופש, ביחד עם הילדים הגדולים הוא גם טייל בנחל הקיבוצים, וחווה בפעם הראשונה נופש משפחתי עם משפחת להב"ה, עם עוד ילדים שממש במצב שלו, הוא לא היה צריך להתבייש במבטא, ולא להסביר לאף אחד איפה אבא שלו. הוא יחד עם עוד 30 ילדים בגילאים שונים, ילדים ששנה שעברה היו בעזה אורהט, בתל שבע ובמזרח ירושלים, בחברון ובשכם.

והשנה יחד עם עוד ילדים חגגו יחד בנופש של ארגון להב"ה. וכל זאת הודות ליישוב שלם שהתגייס למצווה החשובה ועוד יהודים טובים שתרמו למבצע החשוב הזה.

גם לנשים זה היה הרבה יותר מכל השיחות שערכנו להם לדבר עם נשים שהיו בדיוק במצב שלהן והשתקמו לגמרי, אין שיקום יותר גדול מזה.

דמיונובע

להקשיב לאין סוף שבתוכי

יום
פתוח
בזום

יום ב' 15.9.25
כב' באלול
בשעה 20:30

להיכרות עם שיטת דמיונובע
ותוכנית הלימודים לשנת תשפ"ז, מחזור 21

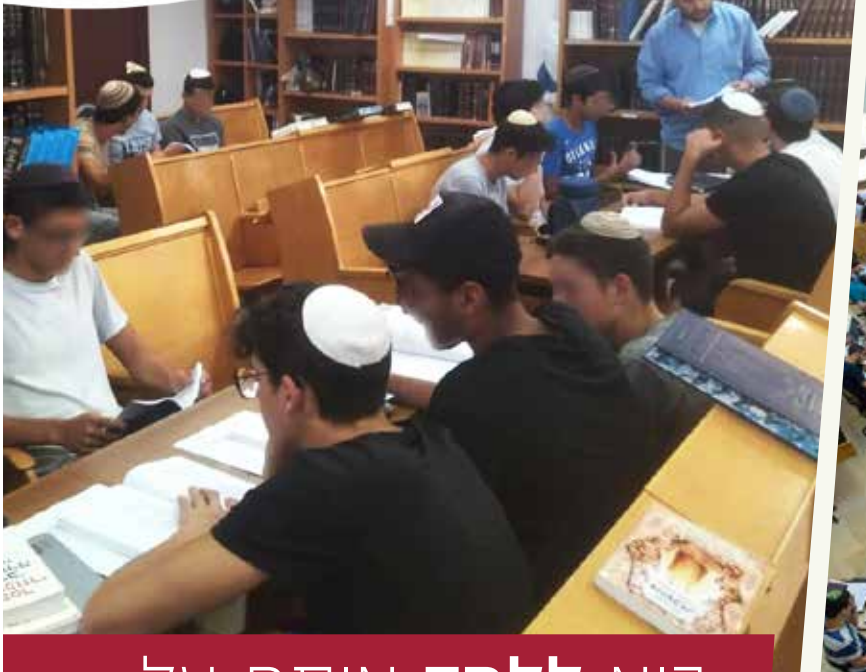
בהנחיית
עדן הראל

בהשתתפות: עמית קדם,
נוריאל אהרן ונורית שני.

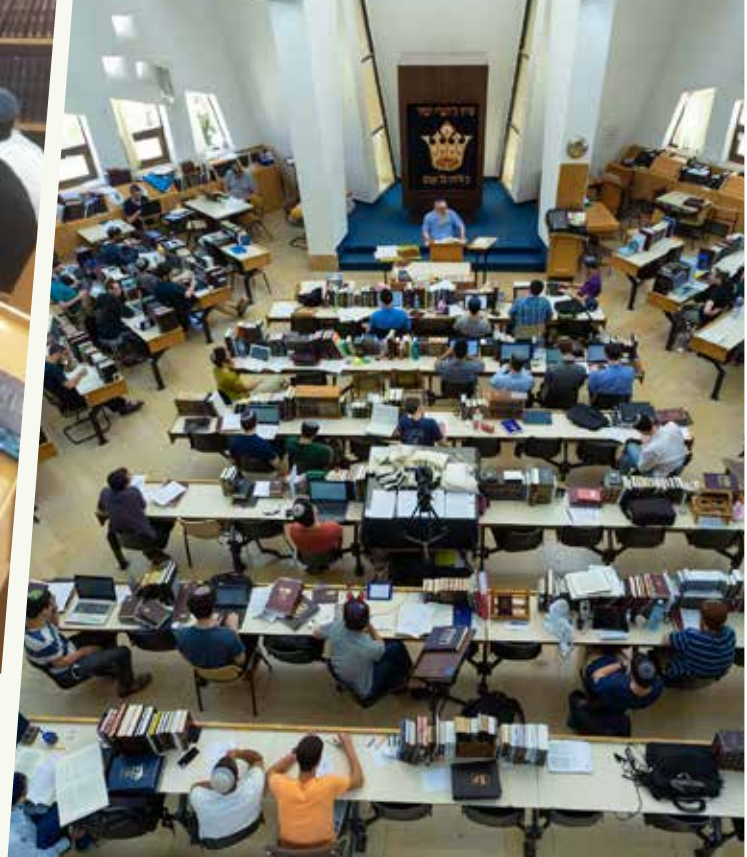

לפרטים והרשמה היכנסו לאתר או סרקו את הברקוד

הצלחת לסיים עשר מסכתות?

בוא **ללמד** אותם על
המתיקות של **דף גמרא**

חינוך האתגר הבא שלך!

בהרצוג נלווה אתכם לאורך כל הדרך להצלחה

הסבת
אקדמאים
להוראה

תואר
שני

תואר
ראשון

יום
היכרות
כ"א אלול
14.9.25

הרצוג. לדעת. לחנך.

להרשמה: 077-9915242 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

Finito!

**הבחור שכבר ציפה לגערה, מצא את עצמו מתפרק
בבכי מטהר על הספסל > כלבלב צעיר לא יהפוך כנראה
למדען גרעין, אבל תינוק בעריסה יכול לבחור: תלמיד
חכם או מאפיונר > הקשיים באים עליך באריזת מתנה,
והניסיונות? מקפצים אותך לגובה הסולם**

האדם הקדים הקב"ה ואמר: "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו". כפי שכבר העירו חז"ל, המילה "נעשה" נראית בעייתית ובלתי מובנת, שהרי הקב"ה לא יצר את האדם בעבודת צוות אלא לבדו! היה יותר מתאים, אפוא, לומר: "אעשה אדם". למי פנה הקב"ה ואמר "נעשה אדם", מה שמשתמע כאילו היו לו שותפים אותם הוא מזמין בחגיגות למלאכת היצירה?... המהר"ל מפראג בדרכו הנפלאה מסביר זאת כך: אם לדוגמה יש לנו גרעין פרי, ואנחנו מניחים אותו באדמה על מנת להצמיח ממנו אילן גדול, אנחנו יודעים מראש למה לצפות. כשהגרעין הוא של תפוז, בוודאי לא נקטוף מהעץ העתידי בנות... מה שיש ב-DNA של הגרעין זה גם מה שייצמח ממנו. גם כשאנחנו רואים גור כלבים שזה עתה יצא לאוויר העולם, אנחנו יודעים "לנבא" פחות או יותר את אופי התפתחותו לאורך חייו ולהעריך "לאן הוא יגיע". לא נכוונות לנו הפתעות גדולות. ניתן לשער בזהירות שכנראה הוא לא יהפוך בשלב זה או אחר למדען גרעין, לא יחזור יום אחד בתשובה וגם לא יהיה צייר שיצירותיו מופיעות בגלריות נחשבות. עוד ניתן לשער ששפתו לא תהיה עשירה ונביחותיו יהיו בסך הכול מוכרות... ולא, אין לנו משהו אישי נגד הכלב, כי בדומה אליו כך גם כל בעל חיים אחר - חייו נעים במסלול קבוע וידוע מראש המושתת כולו על תכונות מולדות ועל האינסטינקטים האופייניים לבני מינו שהוטבעו בו על ידי בוראו. לא עומדת בפני בעלי החיים הבחירה כיצד לחיות את חייהם ובאיזו דרך.

אבל האם אנחנו יכולים לנבא באופן דומה גם את מסלול חייו של תינוק המונח בעריסה? האם יש בידינו לומר אם יהיה איש חסד או שמא קמצן? האם יגדל להיות ראש ישיבה, איש עסקים, מורה או... מאפיונר? התשובה כמובן שלילית. מי שייקבע זאת הוא התינוק עצמו, לכשיגדל ויעמוד על דעתו. הוא זה שיבחר איזה סוג אדם הוא יהיה. בבחירות שיעשה לאורך הדרך, הוא יקבע את זהותו ויעצב את אישיותו. ההורים יכולים אמנם לעשות השתדלות לחנך את בניהם בדרך הנכונה ולהתפלל שילכו בדרך הישרה ויגדלו "לתורה לחופה ולמעשים טובים", אבל הבחירה נותרת בידי הילדים...

זו הסיבה, מסביר המהר"ל, בגינה נקט הקב"ה לפני יצירת האדם בביטוי "נעשה אדם" - בלשון רבים: מי שעושה את

במשך השנה כולה, וביתר שאת בימי אלול, אנשים רבים עומדים נבוכים ומתשים אל נוכח משיכות שליליות הפועלות בתוכם. הם רוצים להתרומם, באמת רוצים, אבל הופ - היצר הרע גובר עליהם ומפיל אותם לקרקע. באותם רגעים שהם שואפים להשתפר רוחנית ומבקשים להגיע ראויים לראש השנה, זמן המלכת הקב"ה למלך על עולמו, בהיבט גוברים בתוכם הקולות הקוראים להם לעזוב הכל...

מטבע הדברים, המבט שלנו על הקולות המחלישים הללו הוא כאל מטרד מעיק. אנחנו רואים בחלקים האלה בנפש אויבים מרים, שכל מטרתם להוריד אותנו מדחי אל דחי. מנקודת מבטנו, אין ולא יכולה להיות לנטיות שכאלה תועלת כלשהי, כך שמוטב היה שהקב"ה יפטור אותנו מהם. אבל באמת, ייתכן לראות את הדברים באור אחר שישנה את המפגש והתמודדות שלנו עמם - מחוויה מרוקנת לחוויה מעצימה. כן כן.

בראשית פרשתנו עוסקת התורה בחלקו העודף של הבן הבכור על אחיו בירושת אביו: "כי תהיין לאיש שתי נשים, האחת אהובה ואחת שנואה וילדו לו בנים האהובה והשנואה - והיה הבן הבכור לשניא. והיה ביום הנחילו את בניו... לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה הבכור. כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים בכל אשר ימצא לו, כי הוא ראשית אביו - לו משפט הבכורה".

כלומר, בן בכור מקבל פי שניים מחלק אחיו, גם אם איננו הבן המועדף והאהוב יותר על אביו. אלא שמשום מה התורה מאריכה ומוצאת לנכון לנמק - "כי הוא ראשית אביו", טעם שיש להבין אותו כשלעצמו, ומלבד זאת התורה מבחירה שגם אם הוא פחות אהוב, אין זה משנה את הזכאות שלו ל"פי שניים" בהיותו בכור. אבל סליחה, למה שנחשוב שתיגרע זכותו העודפת של הבכור ("ראשית אביו") רק בשל חביבותו הפחותה אצל אביו, עד שהתורה צריכה לשלול זאת? הרי בסופו של דבר הוא הבכור!

ובכן, נצא לדרך.

ודאי שמתם לב שבבריאת כל הנבראים בפרשת בראשית נאמר רק "ויאמר אלוקים יהי אור", "יהי רקיע", "ישרצו המים" וכן הלאה - בלי הקדמות מיותרות; לעומת זאת, לפני יצירת

היה זה לפני שנים רבות. בחור יהודי עדין ומוכשר שניהל מחלקה חשובה במשרדי הממשל בבריסל, התארח בביתנו כמה שבתות והחל

לא בכדי, מסבירה החסידות, התורה מכנה קשיים אלו בשם "ניסיונות", ואומרת "כי מנסה ה' אלוהיכם אתכם" ועוד. ניסיון מלשון **נס** ו**הרמה**. הניסיון נועד אך בשביל שנגבר עליו ונעלה על נס כוח נוסף ויכולת נוספת שלנו. הוא נועד בשביל לרומם את הקשר שלנו עם הקב"ה, לכוזה המסוגל לעמוד איתן גם בשעת משבר ואל מול סערה. כך, **במקום לראות בקשיים מטריד מעיק**, כדאי שנסגל לעצמנו תפיסת מציאות נכונה יותר הרואה בהם הזדמנות להתחלה

אף שיש לנו היכולת
לבחור את דרך חיינו
ולמקסם את יכולותינו,
אנחנו אוהבים לעשות
לעצמנו הנחות –
מסתפקים במועט
יחסית ומתבשמים
מההישגים וההצלחות
שכבר בידינו. רובנו
ככל הנראה לא אוהבים
עבודה קשה, וכל עוד זה
מתאפשר נעדיף מנוחה
מיגיעה. כך קורה שרבים
לא מביאים לידי ביטוי
מלא חלקים נרחבים
מאישיותם, ואלה
כמו מתנוונים ומעלים
אבק בתוכם. כל זמן
שאינן טריגר משמעותי
ששאלץ אותנו להתאמץ
ולהתעלות על עצמנו,
טוב לנו עם הלא נרציה
והסטטוס קוו...

מי שבאהבתו אלנו
לא מסתפק במועט
עבורנו, ורוצה שנביא
לידי ביטוי את מלוא
יופייה של אישיותנו, זה
אבינו שבשמיים. הוא
מסתכל עלינו ואומר:
זה אכן יפה, אבל אתה
מסוגל להרבה יותר
מכך! אין שום סיבה
שתיתקע בבינוניות.
נועדת לגדולות! ואחד
הכלים האולטימטיביים
בהם הוא משתמש כדי
לעודד אותנו לפרוץ
את תקרת הזכוכית
שיצרנו לעצמנו,
ולגלות עוד ועוד
מהאוצרות שמסתורת
בנו, זה הקושי, האתגר
והניסיונות. כשאנחנו
נדרשים לעבור איזושהי
משוכה, אין לנו ברירה

עוֹשִׂים לָכֶם מַחִיר

שתי מתנות במבצע אחד

קונים מוצר שבמבצע במחיר משתלם ומקבלים שתי מתנות שוות לבחירה

מתנה שניה לבחירה

מתנה ראשונה לבחירה

תמורת 2+

tineco

כוס
מיוחדת
להקלה
הקו

2,390 ₪

שוואב סטוק תינוק 7stretch 3J

קלף עשוי Dry Flash במידות: 180 ס"מ, 285 ס"מ, 180 ס"מ. כוס מיוחדת להקלה הקו. 45 עד 2 דקות. תועלת מרבית ממונה. (אם יש קו במבט).

כולל חובלה והתקנה

2+ חנות

מ 1790 ₪

FAMILY

מזקן 1 כ"ס
פמילי אינטורטר

מקפיא מקרר 8 תאים אמקור
 דגם 272 מ"ר, מת לחלוף בחזרה ב-
 מקפיא ומקרר, תוספת שמירת שבת
 מחיר: 2,350 ₪

מקפיא 7 מניירות סאטור
 דגם DNF725, defrost
 אשור מודיעין עשבת

מקרר סמסונג 540 ליטר
 פלסטיק מברש דגם RT53K, חלקה
 נוחה ומדפוס חזקים

רק 3.390 ₪

2+ מונה

מוקד הזמנות ארצי: *2757 WWW.KERENBY.CO.IL

מבית
הורו בני ישיבות

מודיעין עילית
רבי טרפון 25

נתיבות
יוסף סמל 10
(הבית החדש)

חיפה
ברכת משה 29

אשדוד הורקמוס 5

בית שמע
נחל ניצנים
(מסמך שיש פה)

ביתר עילית החוזה מלובלין

ירושלים
מלכי ישראל 53
נצולה חנוכה במדבר

סניף ראשי ב"ב
רבי עקיבא 29

ובתו, שניהם יהודים כשרים ההולכים בדרך ישראל סבא. מה שחולל את התפנית המדהימה הזו בעלילה, היו דבריו הקדושים של הרבי שנתן לו מבט אחר על הקשר שלו עם הגויה ועל ההזדמנות הגדולה שההשגחה העליונה זימנה עבורו. **זו לא 'בעיה' שאליה נקלע, כפי שהוא הגדיר אותה בפני הרבי, אלא סולם שניתן לו באהבה משמים.** הקב"ה העניק לך הזדמנות יוצאת דופן, כזו שלי עצמי לא ניתנה – אמר לו הרבי – וחבל יהיה להפסיד אותה. קח את הסולם בשתי ידיים ועלה לפסגות רוחניות שלא הכרת!

חברים יקרים, אל לנו לראות בקשינו כאב ראש מיותר; הסתכלות כזו עלולה להחמיץ את המתנה הטובה שניתנה לנו היישר מאבינו מלכנו. הן הטוב והן הרע בחיינו הם מעשה ידיו, כשכל תכליתם היא טובתנו – ילדיו.

ביתר חידוד: מלבד העובדה שהקושי והאתגר מחלצים מאיתנו כוחות אליהם אפילו אנחנו לא היינו מודעים, הם גורמים לנחת רוח גדולה ביותר אצל הקב"ה ובונים את ה"דירה בתחתונים" לקב"ה. **כל עוד אנחנו פועלים רק מכוח הטוב שהוטבע בנו ומקיימים מצוות בטבעיות, לא התמודדנו עם הצד התחתון שבנו ולא שינינו מציאות.** אבל כשאנחנו לוקחים תאוה וכובשים אותה בגבורה, כאשר גם את החושך שבתוכנו וסביבנו אנחנו הופכים לאור – זה הרגע בו מתחילה יצירה חדשה, כזו שערכה לא יסולא בפז.

ציור ה'מונה ליוה' שבמוזיאון הלובר או 'ליל הכוכבים' של ואן גוך, שווים מיליוני דולרים. אם ישאל מאן דהו כיצד חומרי הגלם מהם נוצרו ציורים אלו, שעלותם דולרים בודדים, הפכו לבעלי שווי אסטרונומי שכזה, יאמרו לו: זה לא החומרים, זו היצירה! כך בדיקו כשאנחנו לוקחים את חומר הגלם הגס שלנו, מעדנים ורותמים אותו לעבודת השם, החידוש והיצירה שבזה מעניקים למעשים שלנו שווי שאיש לא יוכל להעריך.

והנה הגענו לביאור רבינו הזקן בפרשת הנחלות בה פתחנו: "כי תהיין לאיש שתי נשים", אלו שתי הנפשות שבכל אחד מאיתנו – האלוקית והבהמית. האלוקית האוהבת והבהמית שנואה, ומשכן האהובה זוכה לקדימות בפסוק. אבל מכל מקום, גם אם היינו רוצים אחרת, העובדה היא שאנחנו נשואים לשתייהן והן איתנו בכל זמן ובכל מקום...

הילדים של אותן נפשות אלו המעשים שאנו עושים, על דרך דברי חז"ל: "תולדותיהם של צדיקים – מעשים טובים". ולכן **מחדשת התורה שדווקא בן השנואה – מעשה טוב שנעשה מתוך התמודדות והתגברות על משיכה ותאוה זוהי של הנפש הבהמית, הוא-הוא הבכור!** כלומר, ערכו עולה על מעשה טוב שנולד ב'לידה טבעית' ומקורו מרצון הנפש האלוקית. מדוע? "כי הוא ראשית אנו". חזק ואיתנות הקשר שבין אבינו שבשמיים אלינו – בניו – מגיע לידי ביטוי דווקא בבן השנואה. כי כשאנחנו מקיימים מצוות ודבקים בקב"ה מתוך חשק, רצון והארת פנים, אין פלא בדבר; לעומת זאת, כשאנחנו חווים יובש, קושי, הסתר פנים ומצבנו הרוחני 'מעונן' או לפחות 'מעונן חלקית', ולמרות זאת נשארים דבוקים בו יתברך – אז מתבהר עומק הקשר שבין האב לילדי בבחינת "ראשית אנו".

כך ניסח זאת ירמיה בתמציתיות: כש"מרחוק ה' נראה לי", כשאינני חש קרוב אליו ובתוכי צחיחות רוחנית, ואף על פי כן אני נותר נאמן באהבתי אליו, אז ניתן לקבוע כי "אהבת עולם אהבתיך".

לחיים, לחיים ולברכה! יהי רצון שעוד בחודש אלול זה ישובו כנסת ישראל והקב"ה ויתאחדו באהבה גלויה, בגאולה האמיתית והשלמה.

עושה צעדים ראשונים לעבר חיי תורה ומצוות. אלא שאז נוצר קשר קרוב בינו לבין בחורה איטלקייה והוא החליט להתחתן איתה, חרף היותה גויה. **בני משפחה, חברים ורבנים שהספיק להכיר ניסו לדבר אל ליבו ולהניא אותו מכך, אבל הוא בשלו – "אנחנו נתחתן".** היו גם כאלו שניסו להבהיר לו את חומרת המעשה והשלכותיו, כמו גם לאיים עליו באש הגיהנום, אבל הוא הגיב: "חברים, אני מוכן לסכול גיהנום, אבל איתה אני מתחתן..."

אגב, כשסיפר לי לראשונה על חברתו הגויה ורצונו להתחתן איתה – לאחר תקופה ממושכת בה העלים זאת ממני מתוך אי-נעימות – הוא הוסיף ואמר: "יש כאלה שמציעים לי להעביר אותה איזשהו הליך גיור לפני שנתחתן, אבל זה לא נראה לי". הוא נימק זאת בעדינותו: "מושג הגיור נתפש אצלי כקדוש, ולכן לא נראה לי סביר לעשות בו שימוש ציני ולגיייר אותה כשהיא כלל לא מעוניינת בכך וכשזה לא מגיע מתוכה – רק עבור האינטרס האישי שלי". יהודי של אמת, מה יש לומר...

לאחר שניסיתי גם אני את כוחי להניאו ממחשבת הנישואין אך ללא הצלחה, התרשמתי שאם יש משהו שיצליח להציל אותו מדרת שחת זה רק הרבי. הצעתי לו אפוא שיצטרף אליי לנסיעתי הקרובה לכנס השליחים העולמי בניו-יורק, וכך נוכל לעבור יחד אל מול פני הרבי במעמד חלוקת הדולרים המפורסמת שהיה הרבי עורך כשליחות-מצוה לצדקה. לשמחתי הרבה הוא הסכים.

כשנעמדנו בתור הארוך, אמרתי לו שכשיעמוד לפני הרבי יספר על רצונו להתחתן עם גויה. הוספתי גם שבדרך כלל אם משהו מתעכב שנייה מיותרת, המזכיר העומד על משמרתו נכנס מיד לפעולה ודואג שימשיך הלאה, "אבל אתה בשום אופן לא זז לפני שאתה מספר לרבי על מחשבתך, ויהי מה", חתמתי.

הגיע תורנו, הרבי נתן לו דולר וראיתי על הבחור שהוא מתרגש מאוד ונאלם דום. כך, במשך רגעים אחדים הוא עמד כאילם בלי יכולת לפצות פה, כאשר ידו הקדושה של הרבי מחזיקה את הדולר מצדו האחד ואילו הוא מחזיק מהצד השני... **הרבי הסתכל עליו וחייך בנעימות כמבקש להרגיע אותו, ואז הוא אזר אומץ ואמר לרבי: "יש לי בעיה..."** לשמע הצהרתו הרבי היטה את ראשו לעברו ושאל: "מה?" והבחור סיפר קצרות על כך שיש לו חברה גויה והוא רוצה להתחתן איתה.

בעקבות ניסיונו עם רבנים אחרים, ציפה הבחור שבוודאי גם הרבי ייסר אותו בדברים על חומרת החטא ועל העונש המצפה לו, אבל הרבי רק אמר: "אני מקנא בך!". כעבור רגע קט הוסיף הרבי ואמר לו כדברים הבאים: **"בכל פעם שהקדוש ברוך הוא רוצה להרים משהו, הוא מעניק לו ניסיון שימשש לו סולם. אם הקב"ה נתן לך ניסיון כה קשה, הוא בוטח בך שאתה יכול לעמוד בו".** הרבי סיים באמרו: "אני לא קיבלתי כזה ניסיון וכזה סולם..."

יצאנו מהתור ונכנסנו לבית המדרש, בעודנו מעכלים את השיחה הקצרה. ישבנו על ספסל מזדמן, ובמשך כעשרים דקות הבחור התייפח בבכי בלי יכולת להירגע. כשחזר לעצמו אמר מילה אחת: "פיניטו" ("נגמר", באיטלקית).

בשנייה הראשונה לא הבנתי מדוע הוא מדבר איתי באיטלקית, אבל אז קלטתי ממבע עיניו שהוא בכלל מדבר איתה! **לה הוא אומר "פיניטו"...** חזרנו לאנטוורפן, והבחור כתב לה מכתב בו שיבח את אישיותה וטוב ליבה, אבל סיים בהחלטה שלא יוכל להתחתן איתה ואף שיתף אותה בתוכניתו לעלות לארץ.

כך היה. הוא עלה לארץ, התחזק בשמירת התורה והמצוות, התחתן והקים משפחה יפה. בשנים האחרונות חיתן את בנו

כשהלב נכנס לשריון

איך כל ריב קטן הופך לשדה קרב – מה באמת מסתתר מאחורי השתיקות, הצעקות וההתרחקויות?

את מיכל.

"אני הופכת להיות אותה ילדה בת שמונה שיושבת על המדרגות מחוץ לבית ומחכה לאבא שיבוא לקחת אותי והוא לא מגיע, אותה ילדה נטושה שלאף אחד לא איכפת ממנה", ענתה. "ואתה, כשאתה שומע ממיכל שאתה לא נוכח איתה, מה מתעורר בך?" שאלתי.

"פחד, כאילו הכל עליי. אם אני לא אהיה מדויק בול לצרכים שלה, היא פשוט תעזוב אותי", יוחאי ענה.

נהיה שקט בחדר, אבל לא שקט של ניתוק אלא שקט של אמת והכרה.

"אתם רואים מה קורה כאן?" שאלתי. "אני חושבת שאתם לא רבים באמת זה עם זה, אלא כל אחד מכם רב עם הפצעים של עצמו".

"ופשוט אנחנו משליכים את זה אחד על השני?" הוסיף יוחאי.

"כשאתם מרגישים סכנה – המערכת של כל אחד מכם נכנסת ל'מצב חירום'; את משתלטת ותוקפת על מנת לא להרגיש שוב ננטשת, ואתה מתנתק כדי לא להרגיש חסר ערך.

זה לא באמת אתם, זה השריון שלכם שמגן עליכם. כשאתם נכנסים לשריון, נוצר נתק בקשר".

"אז מה את מציעה לעשות?" שאל יוחאי, מקווה שיצא איזה משהו מעשי מהשיחה הזאת.

"די כבר עם הצעקות האלה, היא תמיד מרימה את הקול כל כך חזק כאילו אחוז בה דיבוק", אמר יוחאי.

"אני צועקת כי אתה בכלל לא מגיב, כמו קיר", ענתה לו מיכל.

הם נכנסו לקליניקה והתחילו לריב; בעצם, הם המשיכו את הריב שהתחיל בבית, במטבח, במכונית...

ריב שמקבל גרסה חדשה בכל שבוע, אבל מרגיש בדיוק אותו הדבר.

"אין לי כוח לזה יותר, אני מרים ידיים. כל פעם שאני רק מנסה לדבר, את ישר מתפוצצת עליי", יוחאי קם.

"כי אתה לא באמת מדבר. אתה עסוק בלהצטדק, להתגונן ולהתחמק, וככה אתה נעלם ובורח", אמרה לו מיכל.

"איך לא איעלם? כשיש שריפה רצוי לברוח ואת שורפת כל מה שזו", ענה לה יוחאי.

"מה קורה לך עכשיו מיכל?" שאלתי אותה בעדינות.

"אני מרגישה שאין לי איפה לנחות, אין לי שום קרקע יציבה בקשר הזה. אין פה שום יד שמרגיעה.

רק ריבים, אשמה, כעסים ופירוק", התחילה לדמוע.

"ומה אתה מרגיש כשהיא צועקת ככה?" פניתי ליוחאי.

"שהיא שונאת אותי וששום דבר ממני לא מספיק לה. היא לא באמת רוצה אותי, ולכן זה לא משנה כמה אתאמץ, היא רוצה איזו גרסה אחרת, אדם אחר", ענה.

"זה כל כך לא נכון, אני רק רוצה שתהיה איתי, שתהיה נוכח באמת בקשר".

"ומה קורה לך כשאת מבקשת נוכחות ויוחאי בורח ככה?" שאלתי

"מציעה לכם תרגיל קטן:

פעם ביום, רצוי בסוף היום, בלי טלפון ובלי מסיכות – פשוט לשאול אחד את השני שאלה אחת:

'מתי היום הרגשת בטוח לידי?' או 'מה היית צריכה ממני ולא ביקשת?' זה מעין תרגול קטן בלהוריד את השריון ולהניח אותו על הכיסא".

"ומה יקרה אם פתאום שוב כל אחד ישים מהר את השריון שלו? הרי אנחנו עושים את זה אוטומטית כל הזמן", שאלה מיכל.

"אני מציעה שתבחרי מילה סודית שמשמנת: רגע, זו לא אני מולך עכשיו, אלא זו הילדה שבתוכי שמפחדת.

המילה הזו תעזור לכם לעצור לרגע ולעבור למצב של מודעות, תאפשר לכם לנשום ולהרגיש".

שניהם התלבטו ונראה שהשתעשעו עם הרעיון הזה.

"סירה", הציע יוחאי.

"שקיעה", הציעה מיכל.

בסוף שניהם בחרו במילה: לוטוס.

"יוחאי, אם פעם הבאה אתה מרגיש שאתה נחנק, תוכל לומר לי: אני בלוטוס עכשיו. ופשוט אל תמשיך ואל תענה, פשוט תישאר", פנתה אליו מיכל.

"ואם תצעקי תוכלי להזכיר לי גם שאת בלוטוס ואת פשוט נבהלת ולא תוקפת?" ענה לה יוחאי.

"נראה לי שהגענו לפשרה", פנה אליי יוחאי.

"זו לא פשרה. זו בקשה אינטימית עמוקה לפתיחת דלת לעולם הפנימי של כל אחד מכם".

כל הפרטים שונו למען שמירת הפרטיות

ניתן לעקוב אחר הטורים בערוץ הוואטסאפ של חנה דיין

**? האם קדושת השבת
הולכת ומתעצמת ככול
שהיא נמשכת, ומה זה
אומר לגבינו?**

בכל חלק של השבת יש מעלה עליונה
על שאר השבת, והאופי המיוחד מתבטא
בתפילה: בליל שבת מזכירים את הבריאה,
ביום השבת את מתן תורה ובמנחה את הגאולה
ביום שכולו שבת לעתיד לבוא - "אברהם
יגל, יצחק ירנן, יעקב ובניו ינוחו בו". וזהו
גם הסדר ההיסטורי: בריאה, תורה וגאולה.
בוודאי יש לראות את המעלות הללו גם
כמתפתחות זו על גבי זו, עד שמגיעים לשעת
סעודה שלישית - שהיא לפי פנימיות התורה
שעת "רעווא דרעוין", רצון הרצונות, שעה
עליונה עם הרצונות הנשגבים שהם מקור
לכל הרצונות שלנו בקדושה. וכל גילויי האור
האלוקי שורשם בשעה זו, שמרוב קדושתה
נולד שבוע חדש.

**? כמה אני צריכה להתעקש
על צניעות, אם יש התנגדות
מצד המשפחה שלי?**

השאלה שיש לשאול היא האם מדובר בהלכה
או במידת חסידות. שכן השולחן ערוך פותח בכך
שאדם צריך לעשות את רצון ה' יתברך ולא להיכנע
למלעיגים עליו. ולכן אם מדובר בהלכה, צריך
לנהוג בתבונה ולמצוא דרך שלא לעבור חלילה
עבירה, לא במריבה עם בני משפחה וקל וחומר
לא בפגיעה בכבוד אב ואם, ויחד עם זאת לשמור
על גדר הפסיקה.

אומנם, במידת חסידות יש מקום לשיקול דעת.
הרמח"ל הקדיש ב'מסילת ישרים' פרק שלם
למשקל החסידות, מפני שבמידת חסידות צריך
לשקול שלא להרוויח רווח אחד ולפגום במקום
אחר. לגרום לאחרים להיכנס למריבה כנגד מידת
חסידות זה פגם, ופעמים רבות זו סיבה להימנע
מקיום מידת חסידות. ויש מקום להתיעץ על
הפרטים עם רבנית או מחנכת המבינה את המצב
לאשורו.

**? נכשלתי בעבירה שלא
קרתה לי כבר 17 שנה,
בהיסח הדעת... וזה אוכל
אותי מבפנים.**

הדבר הראשון שצריך לחקור הוא עד
כמה העובדה שזה "אוכל אותך מבפנים"
היא עצת היצר הטוב או עצת היצר הרע.
ואיך תדע? אם על ידי כך מתעוררים בך
קדושה וכיסופים לה' יתברך לעלות מעלה
אחר מעלה - זהו סימן מובהק שהיצר הטוב
פועל כאן.

אבל אם חלילה "האכילה מבפנים" מרפה
את ידיך, מחלישה ומורידה אותך מטה,
אין לך ראייה גדולה מזו שזו עצת היצר
הרע. ואם כן, צריך לשוב בתשובה מלאה
שמחה, ולדעת שה' יתברך שאמר בתורתו
הקדושה שעבירה מקלקלת, הוא עצמו גם
אמר שהתשובה מתקנת. ועל זה אמר רבי
נחמן מברסלב: "אם אתה מאמין שיכולים
לקלקל, תאמין שיכולים לתקן".

קרוב אליך

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

ת.ד. 52589 רמת גן < העלון טעון גניזה • karovel.co.il
לתגובות ויצירת קשר qarov.elecha@gmail.com קרוב אליך • לפרסום: 052-4061065

זמן לפעמיק את פיוס יום אלה

**הפנינה היומית -
שתי הלכות
איתך בכל מקום**

סרקו
והצטרפו

